Adroddiad Blynyddol, Adroddiad Addasrwydd i Ymarfer a Datganiadau Ariannol Blynyddol

Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023

General Optical Council

Cofrestrwyd fel elusen gan y Comisiwn Elusennau yng Nghymru a Lloegr (Rhif cofrestru'r elusen 1150137)

Cyflwynwyd i'r Senedd yn unol ag adran 32A(2)
Deddf Optegwyr 1989 fel y'i diwygiwyd gan atodlen 2 paragraff 3 Gorchymyn Gofal Iechyd a Phroffesiynau Cysylltiedig (Diwygiadau Amrywiol) 2008

Os bydd gennych unrhyw gwestiynau am y ddogfen hon, e-bostiwch communications@optical.org neu ffoniwch ni ar 020 7580 3898.

Gallwch hefyd ddarllen yr adroddiad hwn ar ein gwefan yn:
https://optical.org/en/publications/annual-reports-and-financial-statements/

© Hawlfraint 2023 Y Cyngor Optegol Cyffredinol

Cedwir pob hawl.

Gwaherddir unrhyw gopïo, llogi, benthyca neu ddosbarthu a bydd gwneud hynny heb ganiatâd yn gyfystyr â thor-hawlfraint. Rhoddir caniatâd i atgynhyrchu at ddefnydd personol ac addysgol yn unig.

Cynnwys

Neges gan y Cadeirydd a’r Prif Weithredwr	**1**
Cyflwyniad	**4**
Adran 1: Sut Rydym yn Sicrhau Budd i’r Cyhoedd	**6**
Ein Cenhadaeth a’n Hamcanion Strategol	**7**
Ein Perfformiad yn ystod 2022/23	**8**
Ein Cynlluniau ar gyfer 2023/24	**11**
Ein rheolaethau mewnol, ein swyddogaeth archwilio a’n dull rheoli risg	**14**
Ein pobl	**16**
Ein strwythur a'n trefniadau llywodraethu a rheoli	**17**
Manylion cyfeirio a gweinyddol	**22**
Adran 2: Ein Hadroddiad Addasrwydd i Ymarfer	**24**
Beth yw addasrwydd i ymarfer?	**25**
Adran 3: Ein Hadroddiad Ariannol	**28**
Adolygiad Ariannol o’r Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023	**29**
Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Ymddiriedolwyr y Cyngor Optegol Cyffredinol	**32**
Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023	**35**
Mantolen ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023	**36**
Datganiad Llif Arian Parod ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023	**37**
Nodiadau ar y Cyfrifon Ariannol ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023	**38**

Neges gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Dr Anne Wright CBE
Cadeirydd,
Y Cyngor Optegol Cyffredinol

Leonie Milliner
Prif Weithredwr a
Chofrestrydd y Cyngor Optegol
Cyffredinol

Mae'n bleser gennym gyflwyno adroddiad blynyddol a chyfrifon y Cyngor Optegol Cyffredinol ar gyfer 2022-23. Mae'r adroddiad hwn yn nodi sut rydym wedi cyflawni ein rhwymedigaethau statudol fel rheoleiddiwr ac elusen.

Rydym hefyd yn falch iawn bod y Cyngor Optegol Cyffredinol, mewn cam sylweddol tuag at gyflawni ein huchelgais o ddod yn rheoleiddiwr o'r radd flaenaf, wedi cyrraedd pob un o 18 Safon Rheoleiddio Da'r Awdurdod Safonau Proffesiynol (PSA) eleni.

Tynnodd y PSA sylw at sawl maes gwaith lle mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol wedi perfformio'n dda, gan gynnwys gwelliannau i'r amser y mae'n ei gymryd i symud achosion ymlaen drwy'r system addasrwydd i ymarfer a pherfformiad cadarn ar waith cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Ni fyddai'r cynnydd hwn wedi bod yn bosibl heb ymroddiad ac egni sylweddol staff ac aelodau'r Cyngor Optegol Cyffredinol ac mae'n sicrwydd defnyddiol ein bod yn cyflawni ein cyfrifoldebau statudol fel rheoleiddiwr ac yn diogelu'r cyhoedd drwy gynnal safonau uchel yn y proffesiynau optegol.

Hefyd eleni, cynhaliwyd un o'n gweithgareddau ymgysylltu mwyaf sylweddol ar gyfer y sector cyfan, wrth i'n cais am dystiolaeth gyflwyno sawl ystyriaeth hollbwysig ar gyfer dyfodol y proffesiynau sy'n cael eu rheoleiddio gan y Cyngor Optegol Cyffredinol ac iechyd llygaid yn ehangach.
Rydym wedi ymrwymo i raglen waith o 2023 ymlaen a fydd yn golygu ein bod yn datblygu glasbrint manwl ar gyfer diwygio'r Ddeddf Optegwyr a pholisïau cysylltiedig a fydd yn cynnwys cyfres o ymgynghoriadau cyhoeddus.

Bydd y gwaith hwn yn cynnwys dylunio fframwaith lefel uchel ar gyfer rheoleiddio busnesau. Cydnabyddir yn gynyddol fod profiad y claf nid yn unig yn ddibynnol ar yr unigolyn sy'n darparu'r gofal ond hefyd ar yr amgylchedd clinigol lle y darperir gofal, a sut y gall ystyriaethau masnachol effeithio ar ansawdd y gofal.

Fodd bynnag, dim ond tua hanner y busnesau optegol sydd wedi'u cofrestru â ni, sy'n creu bwlch rheoleiddio lle y gall cleifion gael eu diogelu wrth ddefnyddio un busnes ar y stryd fawr leol, ond nid yr un drws nesaf. Mae'r sefyllfa hon hefyd yn creu diffyg chwarae teg i fusnesau optegol gan nad yw busnesau anghofrestredig yn dilyn yr un rheolau nac yn mynd i'r un costau. Clywsom hefyd drwy ein cais am dystiolaeth fod barn gyffredin bod y rheoliadau presennol yn ddryslyd, yn gymhleth ac yn anghyson. Gellid dadlau ei bod yn rhy hawdd i fusnes osgoi cael ei reoleiddio ac yn rhy anodd iddo ddechrau cael ei reoleiddio, yn dibynnu ar strwythur y busnes.

Yn dilyn y cais am dystiolaeth, cytunodd y Cyngor ar y safbwynt polisi y dylai fod yn ofynnol i bob busnes optegol sy'n cyflawni swyddogaethau cyfyngedig fod wedi'i gofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol beth bynnag fo'i enw, ei strwythur corfforaethol neu bwy sy'n berchen arno ac yn ei reoli. Bydd ein gwaith yn 2024/25 yn ystyried sut y dylai system fodern o reoleiddio busnesau weithio'n ymarferol, gan gynnwys materion sy'n ymwneud â strwythurau busnes a pherchnogaeth, goruchwyliaeth reoleiddiol, dull gorfodi a chosbau, y gallu i wneud iawn i ddefnyddwyr a ffioedd cofrestru a godir ar fusnesau optegol.

Rydym hefyd yn bwrw ymlaen â'n hymrwymiadau mewn perthynas â chydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ym mhob rhan o'r sefydliad a chyda'n rhanddeiliaid allweddol. Mae ein hadroddiad blynyddol ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ar gyfer 2022-23 yn nodi nifer o'r darnau allweddol hynny o waith yn fanylach. Mae'r adroddiad hwn i'w weld ar ein gwefan.

Un maes yr hoffem ei ddathlu fel rhan o'n hadroddiad blynyddol yw llwyddiant rhaglen Aelodau Cyswllt y Cyngor. Mae'r cynllun hwn bellach wedi bod ar waith ers dwy flynedd ac mae'n rhoi cyfle i gofrestreion sydd ar ddechrau eu gyrfa gefnogi ein gwaith fel Cyngor. Rydym wedi penodi pedwar Aelod Cyswllt y Cyngor, ac rydym yn cael budd o'u dealltwriaeth a'u profiadau amrywiol. Rydym hefyd yn falch bod hyn wedi rhoi profiad iddynt ym maes llywodraethu ac wedi cefnogi eu datblygiad proffesiynol a'u camau nesaf yn eu gyrfaoedd. Hoffem ddiolch i Rukaiya Anwar, Jamie Douglas, Deepali Modha a Harry Singh am eu hamser a'u harbenigedd.

Gwnaethom ffarwelio â dau aelod o'r Cyngor ym mis Rhagfyr 2022, sef Rosie Glazebrook (aelod lleyg) a Glenn Tomison (cofrestrai). Gwnaeth y ddau gyfraniadau hanfodol i waith y Cyngor Optegol Cyffredinol ac mae colled fawr ar eu hôl. Ym mis Ionawr 2023, gwnaethom hefyd groesawu dau aelod newydd o'r Cyngor, sef Ken Gill (aelod lleyg) a William Stockdale (cofrestrai). Mae gwerth eu gwybodaeth, eu sgiliau a'u profiad eisoes wedi bod o fudd enfawr i'r Cyngor Optegol Cyffredinol, ac edrychwn ymlaen at eu mewnbwn parhaus wrth i ni ddechrau ar y gwaith o ddatblygu ein strategaeth pum mlynedd ar gyfer 2025-30.

Ym mis Mai 2023, yn anffodus, gwnaethom golli Gareth Hadley, a fu'n Gadeirydd ar y Cyngor Optegol Cyffredinol rhwng mis Chwefror 2012 a mis Chwefror 2021.
Roedd cyfraniad ac ymrwymiad Gareth i'r Cyngor Optegol Cyffredinol yn aruthrol,
ac roedden ni'n teimlo'r golled yn fawr. Rydym yn dal i feddwl am bawb a oedd yn adnabod Gareth, ac rydym yn gobeithio bod yr adroddiad blynyddol hwn yn dangos bod gwaddol Gareth yn y Cyngor Optegol Cyffredinol yn parhau.

dylai fod yn ofynnol i bob busnes optegol sy'n cyflawni swyddogaethau cyfyngedig fod wedi cofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol.

Dr Anne Wright CBE
Cadeirydd, Y Cyngor Optegol Cyffredinol

Leonie Milliner
Prif Weithredwr a Chofrestrydd y Cyngor Optegol Cyffredinol

"Hefyd eleni, cynhaliwyd un o'n gweithgareddau ymgysylltu mwyaf sylweddol ar gyfer y sector cyfan, wrth i'n cais am dystiolaeth gyflwyno sawl ystyriaeth hollbwysig ar gyfer dyfodol y proffesiynau sy'n cael eu rheoleiddio gan y Cyngor Optegol Cyffredinol ac iechyd llygaid yn ehangach."

Cyflwyniad

33,646

o optometryddion, optegwyr cyflenwi, myfyrwyr optegol a busnesau optegol ar ein cofrestr

Ni yw'r rheoleiddiwr ar gyfer y proffesiynau optegol yn y DU. Ein diben elusennol a'n rôl statudol yw diogelu a hybu iechyd a diogelwch aelodau o'r cyhoedd drwy hyrwyddo safonau uchel o ran addysg, ymddygiad a pherfformiad proffesiynol ymhlith optometryddion ac optegwyr cyflenwi a'r rhai sy'n hyfforddi i fod yn optometryddion ac yn optegwyr cyflenwi.

Mae gennym bedair swyddogaeth graidd

- Gosod safonau ar gyfer addysg a hyfforddiant optegol, perfformiad ac ymddygiad;
- Cymeradwyo cymwysterau sy'n arwain at gofrestru;
- Cadw cofrestr o unigolion sy'n gymwysedig ac yn addas i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes fel optometryddion ac optegwyr cyflenwi;
- Ymchwilio a gweithredu os bydd amhariad ar addasrwydd cofrestreion i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes.

Pwy a reoleiddir gennym

Ar 31 Mawrth 2023, roedd 33,646 o optometryddion, optegwyr cyflenwi, myfyrwyr optometreg ac optegwyr cyflenwi a busnesau optegol ar ein cofrestr.

Rydym yn adrodd ar wahân ar yr amrywiaeth ymhlith ein cofrestreion a'r cofrestreion sy'n destun ymchwiliadau addasrwydd i ymarfer (FtP). Mae'r adroddiad ar gael ar ein gwefan.

Cyfanswm y cofrestreion ym mhob un o gategorïau'r Cyngor Optegol Cyffredinol

	31-3-23	%	31-3-22	%	31-3-21	%	31-3-20	%
Optometrydd	17,401	52%	16,932	51%	16,267	50%	16,670	52%
Optegydd cyflenwi	6,912	21%	7,060	21%	7,190	22%	7,157	22%
Optometrydd dan hyfforddiant	5,145	15%	4,990	15%	4,640	14%	3,934	12%
Optegydd cyflenwi dan hyfforddiant	1,267	4%	1,33	4%	1,383	4%	1,510	5%
Busnes cofrestredig	2,921	9%	2,861	9%	2,796	9%	2,847	9%
CYFANSWM	**33,646**	**100%**	**33,174**	**100%**	**32,276**	**100%**	**32,118**	**100%**

Ein hincwm

Daw'r rhan fwyaf o'n hincwm o ffioedd cofrestru ac fe'i defnyddir i hyrwyddo ein diben elusennol. Mae'r tabl ar y dde yn nodi'r ffioedd y mae'n ofynnol i gofrestreion eu talu er mwyn ymuno â'r gofrestr neu aros arni.

Yn 2022/23, am y drydedd flwyddyn yn olynol, cafodd ein ffioedd i gofrestreion sydd wedi cymhwyso'n llawn a chyrff corfforaethol sy'n ymuno â'r gofrestr, yn aros arni neu'n adfer eu cofrestriad eu rhewi.
Nid yw'r ffioedd i fyfyrwyr wedi cynyddu ers 2017/18.
Ar y pryd, gwnaethom ddweud y byddem yn ystyried cynnydd yn unol â chwyddiant ar gyfer 2023/24.
Yn y chwe blynedd blaenorol, rydym wedi cyflawni'r amcan o gyflwyno cynnydd cymedrol a chyson, sef cynnydd o £10 y flwyddyn ar gyfer y brif ffi i gofrestreion bob blwyddyn, heb gynyddu'r un o'r ffioedd o gwbl ers 2020 (y drydedd flwyddyn olynol o rewi ffioedd).

Ynglŷn â'r adroddiad hwn

Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn nodi'r gweithgareddau rydym wedi'u cynnal yn ystod 2022/23 er mwyn cyflawni ein rôl statudol a'n diben elusennol, a datganiadau ariannol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2023.
Wrth baratoi'r adroddiad hwn, mae'r ymddiriedolwyr wedi cydymffurfio â Deddf Elusennau 2011 a'r safonau cyfrifyddu perthnasol.

Mae'r datganiadau yn y fformat sy'n ofynnol yn ôl Datganiad o'r Arfer a Argymhellir ar gyfer Elusennau (SORP 2019) FRS 102.
Rydym wedi cydymffurfio â chanllawiau Deddf Elusennau 2011 i roi sylw dyledus i'r canllawiau budd cyhoeddus a gyhoeddir gan y Comisiwn Elusennau wrth benderfynu ar y gweithgareddau a gyflawnir gennym.

Y ffi flynyddol i gofrestreion

Lefelau ffioedd	2022/23	2021/22	2020/21	2019/20	2018/19
Optometrydd	£360	£360	£360	£350	£340
Optegwyr cyflenwi	£360	£360	£360	£350	£340
Cyrff corfforaethol	£360	£360	£360	£350	£340
Myfyrwyr	£30	£30	£30	£30	£30
Ffi incwm isel	£260	£260	£260	£250	£240

Daw'r rhan fwyaf o'n hincwm o ffioedd cofrestru ac fe'i defnyddir i hyrwyddo ein diben elusennol.

Adran 1

Sut Rydym yn Sicrhau Budd i'r Cyhoedd

Ein Cenhadaeth a'n Hamcanion Strategol

Ein cenhadaeth yw diogelu'r cyhoedd drwy gynnal safonau uchel yn y proffesiynau optegol.

Mae ein strategaeth pum mlynedd 'Fit for the Future' ar gyfer y cyfnod o 1 Ebrill 2020 tan 31 Mawrth 2025 yn disgrifio'r hyn rydym yn bwriadu ei wneud i

gyflawni ein gweledigaeth o gael ein cydnabod am fod yn rheoleiddiwr o'r radd flaenaf a darparu gwasanaeth rhagorol i gwsmeriaid. Mae'r adran hon o'n hadroddiad blynyddol yn disgrifio sut y gwnaethom sicrhau budd i'r cyhoedd yn nhrydedd flwyddyn ein cynllun strategol ac yn amlinellu ein rhaglen uchelgeisiol o waith a buddsoddiad mewn prosiectau strategol wrth i ni ddechrau ar ei phedwaredd flwyddyn.

Mae ein blaenoriaethau wedi'u trefnu o dan y tri amcan strategol canlynol ac maent yn sicrhau ein bod yn cynnig budd i'r cyhoedd drwy ein gwaith:

- Darparu arferion rheoleiddio o'r radd flaenaf
- Trawsnewid gwasanaeth i gwsmeriaid
- Meithrin diwylliant o welliant parhaus

Mae'r adran hon o'n hadroddiad blynyddol yn disgrifio sut ydym wedi sicrhau budd i'r cyhoedd

Ein Perfformiad yn ystod 2022/23

Roedd y PSA yn cydnabod safonau uchel ar draws ein holl feysydd gwaith

Cyrraedd holl Safonau Rheoleiddio Da y PSA am y tro cyntaf ers degawd

Daeth adolygiad cyfnodol yr Awdurdod Safonau Proffesiynol (PSA) o'n perfformiad ar gyfer y cyfnod rhwng 1 Hydref 2021 a 31 Rhagfyr 2022 i'r casgliad ein bod wedi bodloni pob un o'r 18 o'i Safonau Rheoleiddio Da.

Gwnaeth y PSA gydnabod safonau uchel yn ein holl feysydd gwaith gan gynnwys o ran ein gweithrediadau rheoleiddio, prosesau cofrestru, addysg, polisi a safonau proffesiynol, ein swyddogaethau cyfathrebu, a llywodraethu corfforaethol.

Tynnodd ei adroddiad sylw at sawl maes gwaith lle rydym wedi perfformio'n dda, gan gynnwys y gwelliannau a wnaed i'r amser y mae'n ei gymryd i symud achosion ymlaen drwy ein system addasrwydd i ymarfer, gan nodi bod hyn yn cymharu'n ffafriol â rheoleiddwyr eraill, yn ogystal â chydnabod y rhaglen waith barhaus a fydd yn cael effaith gadarnhaol bellach ar amseroldeb.

Gwnaeth hefyd gydnabod ein perfformiad cadarn o ran cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant, gan nodi'r data cynhwysfawr ar gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant ymhlith cofrestreion rydym yn eu cadw a'u casglu fel rhan o'n harolwg blynyddol o ganfyddiadau'r cyhoedd, sy'n rhoi tystiolaeth gadarn i ni ar gyfer gwneud penderfyniadau ar sail gwybodaeth ynglŷn â'n gwaith.

Mae'r adroddiad yn rhoi adborth pwysig ar gyfathrebu â rhanddeiliaid a chymorth i randdeiliaid. Er bod llawer o'r adborth yn gadarnhaol, byddwn yn myfyrio ar sylwadau sy'n ymwneud â chyfathrebu â rhanddeiliaid wrth roi ein Gofynion Addysg a Hyfforddiant newydd a'r system Datblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP) newydd ar waith. Rydym eisoes yn rhoi gwelliannau ar waith yn y maes hwn, er enghraifft, mewn perthynas â'n cais diweddar am dystiolaeth ynglŷn â'r Ddeddf Optegwyr a pholisïau cysylltiedig.

Mae adolygiad perfformiad y PSA yn rhoi sicrwydd defnyddiol ein bod yn cyflawni ein cyfrifoldebau statudol fel rheoleiddiwr ac yn diogelu'r cyhoedd drwy gynnal safonau uchel yn y proffesiynau optegol.

Mae'n gam sylweddol tuag at gyflawni ein huchelgais o ddod yn rheoleiddiwr o'r radd flaenaf a byddwn yn parhau i adeiladu ar y perfformiad cadarnhaol hwn.

Paratoi mewn ffordd ragweithiol ar gyfer diwygio deddfwriaethol Ein gweledigaeth ar gyfer diwygio deddfwriaethol yw sicrhau y gallwn barhau i ddiogelu'r cyhoedd a bod ein deddfwriaeth, sef y Ddeddf Optegwyr, yn addas ar gyfer y dyfodol o ystyried y newidiadau parhaus i'r dirwedd o ran gwleidyddiaeth, comisiynu, technoleg, darparu gwasanaethau optegol a busnes.

Rhwng mis Mawrth a mis Gorffennaf 2022, gwnaethom gynnal cais am dystiolaeth a oedd yn gofyn am safbwyntiau, gwybodaeth a thystiolaeth ffeithiol ynghylch yr angen am newidiadau i'r Ddeddf Optegwyr a pholisïau cysylltiedig y Cyngor Optegol Cyffredinol gan gynnwys profion golwg, ffitio lensys cyffwrdd, cyflenwi dyfeisiau optegol, rheoleiddio busnesau ac agweddau eraill ar ddeddfwriaeth.

Mae'r Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol yn cynnal adolygiad o'r holl ddeddfwriaeth sy'n sail i waith rheoleiddwyr gofal iechyd i sicrhau cysondeb rhwng y pwerau sydd gan yr holl reoleiddwyr, er mwyn cyflawni eu swyddogaethau rheoleiddio a'u fframweithiau gweithredu. Gwnaethom achub ar y cyfle hwn i edrych i weld a oes angen gwneud newidiadau pellach i'r Ddeddf Optegwyr er mwyn sicrhau bod y cyhoedd yn parhau i gael eu diogelu'n effeithiol.

Cawsom 353 o ymatebion a oedd yn cynnwys dros 8,000 o sylwadau unigol, ac aethom ati i gynnal dadansoddiad llawn.

Yn dilyn hyn, y prif faes lle y byddwn yn ceisio newid deddfwriaeth yw ymestyn rheoleiddio i bob busnes sy'n cyflawni swyddogaethau cyfyngedig.
Bydd gwaith yn dechrau nawr ar ddylunio fframwaith drafft ar gyfer rheoleiddio busnesau cyn yr ymgynghoriad cyhoeddus.

Rydym hefyd wedi dod o hyd i gyfleoedd i ddiogelu'r cyhoedd yn well lle bo modd heb newid deddfwriaethol, gan gynnwys drwy ein hadolygiad arfaethedig o'n safonau (a lansiwyd ym mis Ebrill 2023) a chyhoeddi datganiadau sefyllfa'r Cyngor Optegol Cyffredinol ar bynciau allweddol.

Ar ôl ystyried yn ofalus, penderfynodd y Cyngor na ddylid caniatáu i optegwyr cyflenwi gyflawni plygiant at ddibenion y prawf golwg ar hyn o bryd. Fodd bynnag, cytunodd i ystyried diweddaru ei ddatganiad a gyhoeddwyd yn 2013 ar brofi golwg.

Rydym bellach mewn sefyllfa dda i ddechrau creu dyluniad manwl ar gyfer fframwaith deddfwriaethol wedi'i foderneiddio ac rydym yn edrych ymlaen at ymgysylltu ymhellach â rhanddeiliaid wrth i ni barhau â'r gwaith pwysig hwn. Pan ystyrir bod angen gwneud newidiadau i ddeddfwriaeth neu i bolisi'r Cyngor Optegol Cyffredinol, a bod modd dangos tystiolaeth o hynny, byddwn yn cynnal rhagor o weithgareddau ymgynghori â'r cyhoedd a rhanddeiliaid wedi'u targedu ar y cynigion.

Gofynion addysg a hyfforddiant wedi'u diweddaru ar gyfer cymwysterau a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol

Ym mis Ebrill 2022, gwnaethom gyhoeddi ein trydedd set, sef ein set olaf, o ofynion addysg a hyfforddiant newydd ar gyfer cymwysterau ôl-gofrestru cymeradwy ar gyfer optegwyr cyflenwi sy'n hyfforddi i fod yn optegwyr lensys cyffwrdd.
Mae'r gofynion hyn yn cyd-fynd â'n gofynion ar gyfer optometryddion ac optegwyr cyflenwi ac ar gyfer cymwysterau rhagnodi annibynnol, sy'n cynnwys cymwysterau mewn cyflenwi ychwanegol a rhagnodi atodol.
Mae ein gofynion newydd yn nodi'r wybodaeth, y sgiliau a'r ymddygiad y bydd yn rhaid i optegydd cyflenwi eu dangos er mwyn cofrestru fel optegydd lensys cyffwrdd.

Er mwyn helpu'r sector optegol i fodloni'r gofynion wedi'u diweddaru ar gyfer optegwyr lensys cyffwrdd a chategorïau rhagnodi annibynnol, gwnaethom gomisiynu Partneriaeth y Sector ar gyfer Gwybodaeth ac Addysg Optegol (SPOKE) i sefydlu Canolfan Wybodaeth i hwyluso cydweithio.
Un o'r prosiectau y bydd y ganolfan yn ymgymryd â nhw yw drafftio gofynion dangosol i gyd-fynd â'r 'Canlyniadau ar gyfer Cymwysterau Cymeradwy' ar gyfer cymwysterau a gymeradwyir gennym ym maes cyflenwi ychwanegol, rhagnodi atodol, a rhagnodi annibynnol, ac ar gyfer optegwyr lensys cyffwrdd.
Rydym wedi bod yn gweithio'n agos gyda darparwyr addysg sydd wedi'u cymeradwyo gan y Cyngor Optegol Cyffredinol i ddeall pa mor gyflym yr hoffent addasu eu cymwysterau presennol er mwyn bodloni'r gofynion newydd neu ddatblygu cymwysterau newydd i'r Cyngor Optegol Cyffredinol eu cymeradwyo.

O fis Medi 2023 ymlaen, bydd rhai o'n darparwyr presennol sy'n cynnig cymwysterau a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol mewn optometreg neu opteg cyflenwi yn dechrau cyflwyno eu cymwysterau mewn ffordd sy'n bodloni'r gofynion newydd, gan gynnwys Prifysgol Anglia Ruskin, Prifysgol Aston, Prifysgol Caerdydd, Prifysgol Ulster a Phrifysgol Plymouth.

Byddwn yn parhau i weithio gyda darparwyr i gefnogi'r broses o drosglwyddo'n ddidrafferth i'r gofynion newydd.

Bydd y gofynion newydd yn sicrhau bod yr holl weithwyr optegol proffesiynol yn parhau i fod yn gymwys i ddarparu gwasanaethau gofal llygaid mewn cyd-destun sy'n newid yn gyflym a diwallu anghenion cleifion yn y dyfodol.

Cefnogi datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) cofrestreion

Ar ôl lansio ein cynllun DPP tair blynedd newydd ym mis Ionawr 2022, gwnaethom lansio ymgyrch recriwtio a oedd yn annog optometryddion ac optegwyr cyflenwi i ddod yn archwilwyr darparwyr datblygiad proffesiynol parhaus (DPP) neu'n adolygwyr DPP cofrestreion.

Rôl yr archwilydd darparwyr yw sicrhau bod darparwyr DPP a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol yn cynnig cyfleoedd o safon uchel i gofrestreion ddatblygu'n broffesiynol a'u bod yn parhau i gyrraedd ein safonau cymeradwyo.

Bydd adolygwyr cofrestreion yn bwrw golwg dros sampl o gofnodion DPP cofrestreion bob blwyddyn, er mwyn sicrhau bod eu cyd-optometryddion a'u cyd-optegwyr cyflenwi yn cadw cofnodion o safon uchel o'r DPP y maent wedi'i gwblhau, eu bod wedi cofnodi myfyrdodau ystyrlon, a'u bod yn ymgymryd â DPP sy'n cyd-fynd â'u hanghenion proffesiynol.

Gwnaethom gyflwyno'r rolau hyn er mwyn helpu i gefnogi proses sicrhau ansawdd ein cynllun DPP newydd a diogelu'r cyhoedd drwy hyrwyddo safonau uchel.

Gwnaethom hefyd gyhoeddi dau ganllaw newydd sy'n ymwneud â'n cynllun DPP:
'CPD record review; a guide for registrants' a 'Guide to audit of providers of CPD'.
Mae'r canllawiau hyn yn cyflwyno rolau'r adolygydd DPP cofrestreion a'r archwilydd darparwyr i gofrestreion a darparwyr DPP a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol yn y drefn honno, yn ogystal â helpu cofrestreion i ddeall yr hyn y gellid gofyn iddynt ei wneud pe bai eu cofnodion DPP yn cael eu dewis i'w hadolygu.

Diweddariadau i'n protocol arferion anghyfreithlon er mwyn sicrhau bod y cyhoedd yn parhau i gael eu diogelu Yn dilyn ymgynghoriad cyhoeddus yn 2022, cymeradwyodd y Cyngor brotocol arferion anghyfreithlon wedi'i ddiweddaru ym mis Mehefin 2022, er mwyn egluro ein cylch gwaith o ran arferion anghyfreithlon a sicrhau ein bod yn cyflawni'r canlyniad gorau i'r cyhoedd ac i'r sector o dan ein deddfwriaeth bresennol.

Ymhlith y diwygiadau i'r protocol roedd:

- ychwanegu meini prawf ar gyfer asesu cwynion (a elwir yn "feini prawf derbyn") fel mai dim ond cwynion ynglŷn â throsedd honedig o dan Ddeddf Optegwyr 1989 a gaiff eu derbyn ac fel y caiff materion y tu allan i'r cwmpas eu hatgyfeirio i rywle arall yn gynnar;
- ei gwneud yn ofynnol cael mewnbwn gan gyfreithiwr drwy gydol cylch achos arferion anghyfreithlon; a
- mwy o eglurder ynghylch pryd y bydd y Cyngor Optegol Cyffredinol yn ystyried erlyniad drwy amlinellu'r ffactorau penodol y bydd yn eu hasesu.

Rydym hefyd wedi nodi cyfleoedd i hyrwyddo **diogelu'r cyhoedd lle bynnag y gallwn heb newid deddfwriaethol**

Ar sail yr adborth a gafwyd yn ystod yr ymgynghoriad, gwnaed y diwygiadau pellach canlynol i'r protocol:

- mae'r potensial ar gyfer niwed difrifol, yn ychwanegol at niwed gwirioneddol, wedi cael ei gynnwys fel ffactor sy'n dangos risg uwch a achosir gan arferion anghyfreithlon;
- bydd yr aseswr achos a/neu'r cyfreithiwr adolygu yn gofyn am gyngor gan gynghorwyr clinigol y Cyngor Optegol Cyffredinol ynghylch risg glinigol mewn achosion priodol;
- mae adrannau am ddeddfwriaeth sy'n ymwneud â phrofi golwg a gwerthu sbectolau presgripsiwn wedi cael eu gwneud yn gliriach; a
- darpariaeth i'r Cyngor Optegol Cyffredinol ailagor cwyn ar ôl iddi gael ei hatgyfeirio at drydydd parti os na fydd y trydydd parti yn gallu gweithredu ac os na fydd y terfyn amser statudol ar gyfer dwyn erlyniad wedi dod i ben.

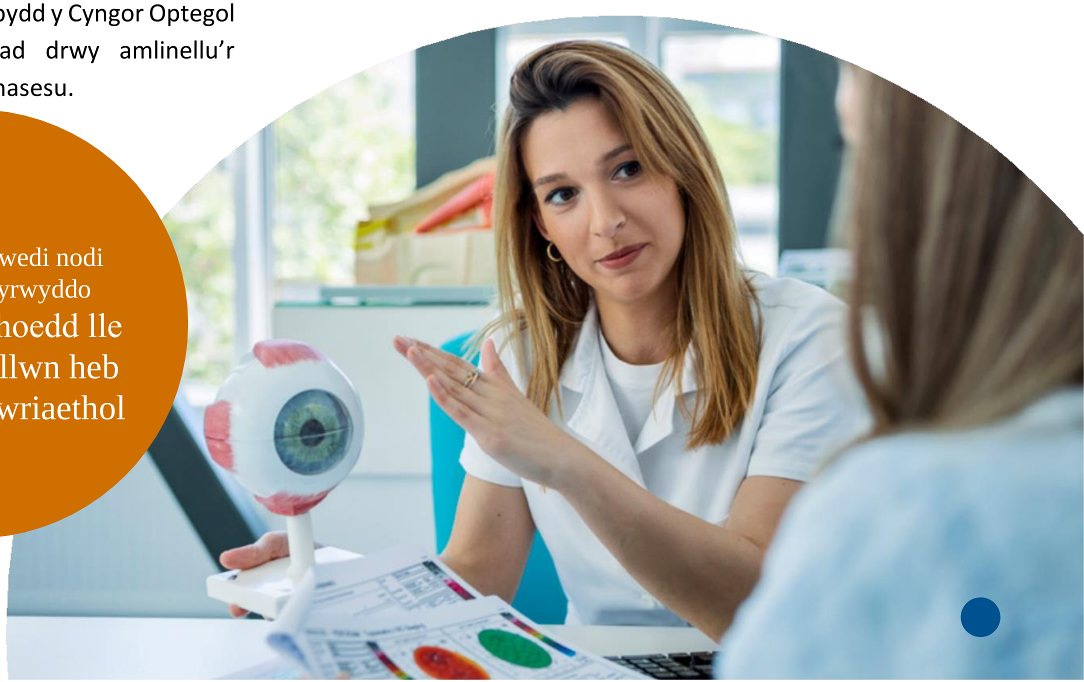

Ein Cynlluniau ar gyfer 2023/24

Blwyddyn ariannol 2023-24 yw pedwaredd flwyddyn ein cynllun strategol pum mlynedd 'Fit for the Future', sy'n ceisio cyflawni ein gweledigaeth o gael ein cydnabod am fod yn rheoleiddiwr o'r radd flaenaf a darparu gwasanaeth rhagorol i gwsmeriaid.

Mae hyn yn cynnwys y gwaith a wnawn i ddiogelu'r cyhoedd a chynnal hyder y cyhoedd yn y proffesiynau a'r busnesau a reoleiddir gennym, gan ganolbwyntio o'r newydd ar gynnig gwasanaethau o safon uchel i'n cofrestreion a helpu gweithwyr gofal llygaid proffesiynol i gyfrannu at eu gallu proffesiynol llawn er budd pennaf cleifion.

Mae gan gynllun busnes 2023-24 bedair thema allweddol sy'n cyd-fynd â'r amcanion strategol ehangach hyn: Diogelu'r cyhoedd; Helpu cofrestreion i gynnal safonau uchel; Diwygio ein gwaith rheoleiddio; ac Addas ar gyfer y dyfodol.

Diogelu'r cyhoedd

Mae ein gweithgareddau statudol yn y maes hwn yn canolbwyntio ar gynnal cofrestr o unigolion sy'n addas i ymarfer neu hyfforddi, a chyrff corfforaethol sy'n addas i gynnal busnes, yn ogystal â rheoli ein prosesau adnewyddu blynyddol ar gyfer myfyrwyr a chofrestreion. Byddwn hefyd yn adolygu'r ffordd rydym yn rheoli'r gwaith o asesu ceisiadau gan weithwyr optegol proffesiynol sydd wedi cymhwyso y tu allan i'r DU a'r Swistir ac sy'n dymuno cofrestru yn y DU.

Byddwn yn parhau i gynnal prosesau teg, cymesur ac effeithlon ar gyfer ymchwilio i bryderon ynghylch addasrwydd i ymarfer, gan gynnwys:

- Parhau i wreiddio gwelliannau yn ein prosesau brysbennu a gwaith achos er mwyn cyflymu ymchwiliadau a chynyddu nifer y gwrandawiadau a gaiff eu cwblhau ar y cynnig cyntaf;
- darparu system rheoli achosion electronig newydd ac effeithiol er mwyn cefnogi'r gwaith o reoli ein proses gwaith achos o'r dechrau i'r diwedd yn gadarn; a
- rhannu'r hyn a ddysgir o ganlyniadau achosion addasrwydd i ymarfer â chofrestreion drwy ein bwletin addasrwydd i ymarfer er mwyn gwreiddio arferion da.

Helpu ein cofrestreion i gynnal safonau uchel

Byddwn yn canolbwyntio ar gynnig gwasanaethau o safon uchel i'n cofrestreion, gan eu helpu i ddatblygu eu gallu proffesiynol cymaint â phosibl er budd pennaf cleifion. Byddwn yn gwneud gwelliannau i lwyfannau ar-lein MyGOC a MyCPD ac yn rhoi strategaeth gofal cwsmeriaid newydd ar waith, gan weithio tuag at y Safon Rhagoriaeth mewn Gwasanaethau Cwsmeriaid, er mwyn sicrhau ein bod yn cefnogi cofrestreion yn effeithiol.

Byddwn yn parhau i weinyddu ein cynllun DPP newydd, sy'n fwy hyblyg ac yn rhoi mwy o reolaeth i gofrestreion dros y ffordd y byddant yn dysgu ac yn datblygu ynghyd â'r gallu i deilwra cwmpas eu hymarfer personol eu hunain er mwyn datblygu ac amrywio eu sgiliau drwy gydol eu gyrfaoedd, gan feithrin eu gallu proffesiynol cymaint â phosibl.

Byddwn hefyd yn cefnogi darparwyr DPP drwy roi system archwilio newydd ar waith a chynnal cyfleoedd ar gyfer ymgysylltu.

Ar ôl cyflwyno ein gofynion addysg a hyfforddiant newydd, bydd darparwyr cymwysterau a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol yn parhau i gyflwyno eu cynlluniau i fodloni ein gofynion newydd, a byddwn yn bwrw golwg drostynt a'u nodi.

Tra bydd darparwyr yn addasu eu cymwysterau i fodloni ein gofynion newydd, byddwn yn parhau i sicrhau ansawdd cymwysterau a gymeradwyir gan y Cyngor Optegol Cyffredinol a pharatoi ar gyfer cyflwyno ein Dull Sicrhau a Gwella Ansawdd newydd.

Rydym wedi comisiynu Partneriaeth y Sector ar gyfer Gwybodaeth ac Addysg Optegol (SPOKE) i gynnal canolfan wybodaeth ar gyfer y sector er mwyn helpu i gyflwyno'r gofynion ar gyfer cyflenwi, optometreg a chymwysterau sy'n arwain at fynediad arbenigol i gofrestr y Cyngor Optegol Cyffredinol.

Byddwn hefyd yn datblygu cynlluniau ar gyfer gwaith ymchwil hydredol, a fydd yn mesur effeithiolrwydd ein canlyniadau a'n safonau newydd ar gymhwysedd, hyder a gallu cofrestreion.

Diwygio ein trefniadau rheoleiddio

Byddwn yn adolygu ein Safonau Ymarfer ac yn ymgynghori arnynt er mwyn sicrhau eu bod yn gyfredol, yn cynnal arferion gorau ac yn ymateb i ddatblygiadau yn y proffesiynau a'r sector gofal iechyd ehangach.

Bydd hyn yn cynnwys ymgysylltu'n helaeth â rhanddeiliaid ar bynciau allweddol fel y cyfryngau cymdeithasol ac ymddygiad ar-lein, cynnal ffiniau proffesiynol, arweinyddiaeth, dirprwyo a goruchwylio, technoleg, deallusrwydd artiffisial a llythrennedd digidol.

Byddwn yn gweithio i sicrhau bod ein deddfwriaeth a'n polisïau cysylltiedig yn addas i'r diben er mwyn sicrhau trefniadau rheoleiddio o'r radd flaenaf a byddwn yn parhau i ymgysylltu â'r rhaglen diwygio deddfwriaethol ym maes rheoleiddio gofal iechyd sy'n cael ei harwain gan yr Adran Iechyd a Gofal Cymdeithasol, a dylanwadu ar y rhaglen honno.

Addas ar gyfer y dyfodol

Byddwn yn parhau â'n gwaith i wneud ein sefydliad yn addas ar gyfer y dyfodol, gan gynnwys cyflwyno system rheoli achosion electronig newydd i wella'r ffordd rydym yn cofnodi ac yn rheoli gwybodaeth am addasrwydd i ymarfer, buddsoddi yn ein staff drwy gynllun pobl newydd a gosod cyfleusterau clyweledol newydd yn ein hystafelloedd gwrandawiadau a'n hystafelloedd cyfarfod er mwyn helpu rhanddeiliaid i gymryd mwy o ran yn ein gwaith o bell ac yn hybrid.

Byddwn yn parhau i gynnal gweithdrefnau llywodraethu cadarn, gan gynnwys rhoi argymhellion ein hadolygiad llywodraethu ar waith, ymgymryd â holl benodiadau aelodau, a chefnogi gwaith y Cyngor a'i bwyllgorau er mwyn sicrhau eu bod yn llywio prosesau gwneud penderfyniadau ac yn canfod a rheoli unrhyw risg yn briodol.

Byddwn yn rhoi strategaeth gyfathrebu newydd ar waith a fydd yn gwella ein gwasanaeth cwsmeriaid ac yn dangos i'n rhanddeiliaid sut rydym yn diogelu'r cyhoedd ac yn cynnal safonau uchel.

Byddwn hefyd yn dechrau gweithio ar ddatblygu ein strategaeth gorfforaethol pum mlynedd nesaf, gan gynnwys gwneud gwaith ymchwil ar gyflwr presennol y sector optegol er mwyn pennu blaenoriaethau allweddol ar gyfer y dyfodol.

Byddwn yn parhau i weithio i sicrhau bod ein sefydliad yn addas at y dyfodol

Byddwn yn parhau i weinyddu ein cynllun DPP newydd, sy'n fwy hyblyg ac yn rhoi mwy o reolaeth i gofrestreion dros y ffordd y byddant yn dysgu ac yn datblygu ynghyd â'r gallu i deilwra cwmpas eu hymarfer personol eu hunain er mwyn datblygu ac amrywio eu sgiliau drwy gydol eu gyrfaoedd, gan feithrin eu gallu proffesiynol cymaint â phosibl.

Ein rheolaethau mewnol, ein swyddogaeth archwilio a'n dull rheoli risg

Rydym yn parhau i gynnal systemau a gweithdrefnau cydnerth i liniaru'r risg o fethu â chyflawni ein swyddogaethau statudol

Rheolaethau mewnol

Y tîm llywodraethu sy'n ymgymryd â swyddogaethau cydymffurfio'r sefydliad.
Mae hyn yn cynnwys cynghori ar reoli buddiannau, monitro ceisiadau llywodraethu gwybodaeth, cwynion corfforaethol, codi llais (a elwir hefyd yn chwythu'r chwiban) atgyfeiriadau a gweithgareddau cysylltiedig eraill.

Rhoesom hyfforddiant ar reoli buddiannau i'r rhan fwyaf o gyflogeion, aelodau a gweithwyr yn 2022-23.

Gwnaethom hefyd ddiwygio ein polisi rhoddion a lletygarwch, a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Rhagfyr 2022.
Mae hyfforddiant a chanllawiau wedi cael eu darparu er mwyn helpu cyflogeion, aelodau a gweithwyr i ddeall eu cyfrifoldebau yn y maes hwn.

Mae tair haen i'n polisi cwynion corfforaethol, a'r cyntaf yw ymateb gwasanaeth. Yn dilyn hyn, mae gan achwynwyr hawl i gael adolygiad cam dau a cham tri os byddant yn credu nad yw'r gŵyn wedi cael ei datrys yn ddigonol.

Yn 2022-23, cawsom:

- chwe chais am apeliadau cam dau, y cafodd dau ohonynt eu cadarnhau'n rhannol, ac na chafodd pedwar ohonynt eu cadarnhau; ac
- un cais am apêl cam tri, na chafodd ei gadarnhau.

Roedd y ddwy gŵyn a gadarnhawyd yn rhannol yn ymwneud â thôn ac amseroldeb ein cyfathrebu â chofrestreion. Mae'r gwersi a ddysgwyd wedi cael eu rhaeadru i reolwyr er mwyn gwella ein gwasanaethau. Mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol hefyd wrthi'n datblygu ei strategaeth cwsmeriaid fel rhan o'i raglen newid strategol, a bydd hyn yn helpu i sicrhau ein bod yn ymateb yn gyson i ymholiadau gan gofrestreion.

Mae gennym hefyd bolisïau codi llais ar gyfer staff a chofrestreion. Cyfeirir at y rhain weithiau fel polisïau chwythu'r chwiban mewn sefydliadau eraill. Cawsom un atgyfeiriad yn 2022/23. Roedd hwn gan gofrestrai a chafodd ei atgyfeirio at ein timau Gweithrediadau Rheoleiddio er mwyn iddynt ymchwilio iddo. Ni chafwyd atgyfeiriadau gan staff yn 2022/23.

Swyddogaeth archwilio mewnol

Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid yn cefnogi'r Cyngor drwy adolygu trefniadau archwilio mewnol ac allanol y Cyngor Optegol Cyffredinol. Ymhlith ei gyfrifoldebau mae penodi'r archwilydd mewnol, cymeradwyo'r cynllun archwilio blynyddol ac adolygu canlyniadau'r archwiliadau a gynhaliwyd. Mae hefyd yn cael adroddiad blynyddol gan y swyddogaeth archwilio mewnol.

Yn 2022/23, yr archwilydd mewnol oedd TIAA.
Cafodd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid yr adroddiad blynyddol ar 2 Mai 2023 a nododd Farn Flynyddol y Pennaeth Archwilio Mewnol:

"TIAA is satisfied that, for the areas reviewed during the year, the General Optical Council has reasonable and effective risk management, control and governance processes in place.

This opinion is based solely on the matters that came to the attention of TIAA during the course of the internal audit reviews carried out during the year and is not an opinion on all elements of the risk management, control and governance processes or the ongoing financial viability or your ability to meet financial obligations which must be obtained by the General Optical Council from its various sources of assurance."

Rheoli risg

Mae ein dull o reoli risg wedi'i nodi yn ein polisi rheoli risg. Cafodd polisi rheoli risg a datganiad parodrwydd i dderbyn risg newydd eu cymeradwyo gan y Cyngor ar 28 Mehefin 2022.

Credwn fod strategaeth a pholisi rheoli risg effeithiol yn hanfodol er mwyn cyflawni ein holl amcanion strategol ac yn rhan hanfodol o lywodraethu da.

Mae'r Cyngor a'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid yn trafod ac yn adolygu'r prif risgiau ac ansicrwydd yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn. Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid hefyd yn dadansoddi'r trefniadau ar gyfer rheoli risg, gan roi sicrwydd i'r Cyngor bod risgiau'n cael eu canfod a'u rheoli'n briodol.
Mae hyn yn cynnwys cynghori'r Cyngor ar y sicrwydd a roddir mewn perthynas â risg a rheolaethau mewnol.
Er mwyn cefnogi'r rôl hon, dechreuodd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid baratoi adroddiadau blynyddol ar ei weithgareddau. Cafodd y cyntaf o'r adroddiadau hyn ei roi i'r Cyngor ym mis Medi 2022.

Mae'r Tîm Uwch-reolwyr yn monitro'r risgiau presennol a'r rhai sy'n datblygu yn rheolaidd ac yn pennu camau lliniaru. Rydym yn cofnodi ac yn monitro risgiau gweithredol drwy ein cofrestri risg corfforaethol, cyfarwyddiaeth a phrosiect.

Rydym yn parhau i gynnal systemau a gweithdrefnau cadarn er mwyn lliniaru'r risg o fethu â chyflawni ein swyddogaethau statudol, sydd wrth wraidd diogelu'r cyhoedd. Mae hyn yn cynnwys, er enghraifft, roi sylw i'r risgiau canlynol:

- methu cyflawni ein dyletswyddau o ran llywodraethu gwybodaeth a diogelwch gwybodaeth;
- peidio â gwneud gwelliannau i'r amserlen addasrwydd i ymarfer o'r dechrau i'r diwedd;
- darparwyr yn peidio â bodloni gofynion addysg a hyfforddiant y Cyngor Optegol Cyffredinol ar gyfer cymwysterau cymeradwy cyn ac ar ôl cofrestru yn effeithiol; neu
- wybodaeth anghywir yn y gofrestr, sy'n arwain at niwed i enw da a niwed posibl i gleifion a / neu gofrestreion.

Mae sganio'r gorwel a bod yn effro i risgiau gweithredol a strategol sy'n datblygu yn rhan o oruchwylio busnes yn barhaus. Mae hyn yn bwysig am fod rhai o'n risgiau allweddol yn dod o'r amgylchedd allanol, sy'n golygu ei bod yn rhaid i ni weithio gyda rhanddeiliaid i ddeall y risgiau a phennu'r camau y gallwn eu cymryd i'w rheoli.

Roedd risg ariannol yn dal yn faes ffocws yn ystod 2022-23 o ganlyniad i ansefydlogrwydd y farchnad ariannol, yr argyfwng costau byw ac effaith chwyddiant cynyddol.
Dechreuwyd cynnal cyfarfod rheolaidd o gadeiryddion y pwyllgorau perthnasol (y Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid; y Pwyllgor Buddsoddi; y Pwyllgor Taliadau a Chadeirydd y Cyngor) er mwyn sicrhau bod y maes risg allweddol hwn yn cael ei gydlynu a'i oruchwylio'n strategol mewn modd priodol yn ystod 2022/23.
Roedd y cyfarfodydd hyn yn sail i nifer o benderfyniadau gweithredol, fel datblygu ein cynigion ynghylch ffioedd cofrestreion (a oedd yn cynnwys ymestyn y consesiwn i gofrestreion sy'n ennill llai o gyflog, cadw ein ffi incwm isel ar £260, sydd wedi'i rhewi ers 2020/21), diweddaru ein polisi buddsoddi, adolygu ein polisi cronfeydd wrth gefn a'n cynlluniau ariannol ar gyfer 2023/24.

Mae effeithiau ariannol a gweithredol gwrandawiadau a gaiff eu clywed yn rhannol yn dal yn risg allweddol i'r sefydliad, ond rydym wedi defnyddio'r prosesau rheoli risg yn effeithiol er mwyn rhoi camau ar waith i leihau a lliniaru'r risg yn y maes hwn.

Ein pobl

Yn 2022-23, gwnaethom ddechrau ar brosiect uchelgeisiol i foderneiddio ein polisïau pobl er mwyn sicrhau eu bod yn addas i'r diben, yn seiliedig ar arferion gorau ac yn deg â'n pobl. Gan weithio'n agos gyda'n grŵp adolygu polisi mewnol a thrwy ymgynghori â chyflogeion, rydym wedi diweddaru ein polisïau gwyliau blynyddol, absenoldeb arbennig a chymorth i deuluoedd.

Rydym hefyd wedi dechrau cynnal adolygiad llawn o'n polisi cyflogau a buddion er mwyn sicrhau bod ein cynnig yn gystadleuol ac yn denu'r dalent orau i'r sefydliad.

Fel rhan o hyn, rydym wedi nodi cynlluniau uchelgeisiol ar gyfer datblygu fframwaith sgiliau, gwybodaeth ac ymddygiad a fydd yn trawsnewid y sefydliad yn un sy'n canolbwyntio ar ddysgu.

Er mwyn cefnogi llesiant cyflogeion, rydym wedi parhau i adolygu a monitro ein polisi gweithio'n ystwyth, a roddwyd ar waith yn 2021 i hwyluso addasiadau i arferion gweithio ar ôl y pandemig.

Mae hyblygrwydd yn parhau i fod wrth wraidd ein ffordd o weithio, gan ein bod yn credu ei fod yn helpu i recriwtio a chadw gweithlu cymwysedig sy'n amrywiol o ran daearyddiaeth, yn ogystal ag annog cydbwysedd cadarn rhwng bywyd a gwaith. Yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, rydym wedi cynnal dwy ymgyrch lesiant sydd wedi cefnogi iechyd meddwl cyflogeion ac wedi darparu adnoddau er mwyn iddynt weithio gartref, yn ogystal â chynnig heriau ar y cyd i gefnogi iechyd corfforol cyflogeion. Mae llesiant ariannol wedi bod yn bwysig hefyd, ac rydym wedi lansio sawl menter i gefnogi ein cyflogeion yn ystod y cyfnod economaidd anodd hwn.

Mae gwaith ein Grŵp Lles ac Ymgysylltu â Staff (SWEG) wedi bod yn hanfodol er mwyn sicrhau bod ein staff yn ymgysylltu ac yn gysylltiedig, yn enwedig o ran materion yn ymwneud â chydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae ein rhwydweithiau staff, sy'n cael eu harwain gan gyflogeion, wedi hyrwyddo mis hanes menywod, mis hanes pobl Ddu ac ymwybyddiaeth o anabledd/niwroamrywiaeth, gan gefnogi ein nod o fod yn weithlu cynhwysol lle y gall pobl fod yn nhw eu hunain go iawn.

Mae ein dadansoddiad o'r bwlch cyflog rhwng y rhywiau yn dangos ein bod ymhell o dan y trothwy o ran gwahaniaethau cyflog derbyniol rhwng cyflogeion benywaidd a gwrywaidd.

Mae iechyd a diogelwch y rhai sy'n gweithio i ni yn hollbwysig. Ni chofnodwyd unrhyw ddigwyddiadau iechyd a diogelwch mawr yn ystod y flwyddyn.

> Mae ein rhwydweithiau staff wedi hyrwyddo mis hanes menywod, mis hanes pobl dduon ac ymwybyddiaeth o anabledd/niwroamrywiaeth

Ein strwythur a'n trefniadau llywodraethu a rheoli

Ein deddfwriaeth a'n rheoliadau llywodraethu

Mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol wedi'i gyfansoddi fel corff corfforaethol o dan Ddeddf Optegwyr 1989, fel y'i diweddarwyd drwy ddeddfwriaeth ddiwygio a ddaeth i rym ar 30 Mehefin 2005.

Rydym hefyd wedi ein cofrestru fel elusen gan y Comisiwn Elusennau yng Nghymru a Lloegr (rhif cofrestru'r elusen 1150137).

Rydym yn atebol i Senedd y DU drwy'r Cyfrin Gyngor, i'r Comisiwn Elusennau ac i'n buddiolwyr.

Ein Cyngor

Y Cyngor yw corff llywodraethu'r Cyngor Optegol Cyffredinol, ac aelodau'r Cyngor yw ymddiriedolwyr yr elusen. Maent yn gyfrifol ar y cyd am gyfarwyddo busnes y Cyngor Optegol Cyffredinol, gan sicrhau ei fod yn ddiddyled, yn cael ei redeg yn dda, ac yn dod â budd i'r cyhoedd.

Mae holl aelodau'r Cyngor yn rhannu'r un ddyletswydd o ran diogelu'r cyhoedd ac yn goruchwylio'r ystod lawn o brosesau rheoleiddio.

Prif swyddogaethau'r Cyngor yw:

- diogelu, hybu a chynnal iechyd, diogelwch a llesiant y cyhoedd;
- hybu a chynnal hyder y cyhoedd yn y proffesiynau a reoleiddir o dan Ddeddf Optegwyr 1989;
- hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad proffesiynol priodol ar gyfer aelodau'r proffesiynau hynny; a
- hyrwyddo a chynnal safonau ac ymddygiad priodol ar gyfer busnesau cofrestredig.

Mae ein Cyngor yn cynnwys 12 o aelodau'r Cyngor, y mae chwech ohonynt yn gofrestreion a chwech yn aelodau lleyg (gweler tudalen 21).

Daw'r aelodau o Gymru, Lloegr, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae bywgraffiadau i'w gweld ar ein gwefan.

Gwasanaethodd Dr Anne Wright CBE fel Cadeirydd drwy gydol 2022-23, ar ôl cael ei phenodi ar 18 Chwefror 2021.

Caiff un aelod o'r Cyngor ei benodi'n Uwch Aelod o'r Cyngor. Mae'r Uwch Aelod o'r Cyngor yn adolygu perfformiad y Cadeirydd, yn glust i wrando ar y Cadeirydd ac yn gweithredu fel cyfryngwr i aelodau'r Cyngor, y Bwrdd Gweithredol a rhanddeiliaid yn ôl yr angen.

Gwasanaethodd Glenn Tomison fel Uwch Aelod o'r Cyngor tan 1 Ionawr 2023. Ymddiswyddodd o'r Cyngor Optegol Cyffredinol ar y dyddiad hwn.
Clare Minchington yw'r Uwch Aelod o'r Cyngor ers 1 Ionawr 2023.

Ein strwythur llywodraethu

Er mwyn arfer ei bwerau, mae'r Cyngor yn dirprwyo rhai cyfrifoldebau i bwyllgorau sydd ag awdurdod a chylch gorchwyl wedi'u diffinio'n glir.

Roedd ein strwythur llywodraethu yn 2022-23 yn cynnwys pedwar pwyllgor anstatudol (Archwilio, Risg a Chyllid, Buddsoddi, Taliadau ac Enwebiadau) a phedwar pwyllgor y Cyngor (Cwmnïau, Addysg, Cofrestru a Safonau).
Gwnaeth pedwar pwyllgor y Cyngor (a elwir weithiau'n bwyllgorau statudol) gyfarfod ar y cyd fel Panel Cynghori a hefyd fel pwyllgorau ar wahân.

Mae cofnod presenoldeb aelodau'r Cyngor yng nghyfarfodydd y Cyngor a'r pwyllgorau a ffioedd a threuliau aelodau'r Cyngor i'w gweld ar dudalennau 21 a 46. Mae'r Cyngor o'r farn ei fod wedi cyfarfod yn ddigon rheolaidd i gyflawni ei ddyletswyddau'n effeithiol ac mae wedi ymrwymo i gynnal ei fusnes yn gyhoeddus.

Dim ond os bydd un o'r amodau canlynol a nodir yn y rheolau sefydlog yn berthnasol y caiff busnes y cyngor ei gynnal yn breifat:

- unrhyw fater personol sy'n ymwneud â chofrestrai neu gais i gofrestru, cyflogai, aelod o'r Cyngor, aelod o banel neu bwyllgor, cynghorydd neu ymwelydd addysg presennol neu flaenorol;
- unrhyw fater yr ystyrir ei fod yn fasnachol sensitif, yn ddarostyngedig i fraint broffesiynol gyfreithiol neu'n berthnasol i atal neu ganfod troseddau ac erlyn troseddwyr;
- unrhyw wybodaeth a roddwyd i'r Cyngor Optegol Cyffredinol yn gyfrinachol;
- risg o natur ariannol neu wleidyddol (naill ai i'r Cyngor Optegol Cyffredinol neu i eraill) lle y byddai trafod y mater yn gyhoeddus yn gwaethygu'r risg; ac
- unrhyw fater arall y mae'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd yn ei ystyried yn un y mae angen ei drafod mewn cyfarfod cwbl gyfrinachol.

Mae'n ofynnol i holl aelodau'r Cyngor gymryd rhan mewn gweithgareddau eraill megis sefydlu, sesiynau datblygu, strategaeth, perfformiad corfforaethol a gwerthuso. Mae'n ofynnol i holl aelodau'r Cyngor a'r pwyllgorau gymryd rhan mewn proses adolygu perfformiad.

Cynllun dirprwyo

Mae ein cynllun dirprwyo yn nodi'r swyddogaethau hynny a gedwir gan y Cyngor, a ddirprwyir i bwyllgor, neu a ddirprwyir i'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd.
Gall y Cyngor ddirprwyo unrhyw rai o'i swyddogaethau ar wahân i gymeradwyo rheolau.

Ym mis Medi 2022, cymeradwyodd y Cyngor gynlluniau dirprwyo newydd ar gyfer rheolaeth ariannol a rheoliadau ariannol.

Y Tîm Uwch-reolwyr

Mae'r Cyngor yn dirprwyo'r cyfrifoldeb am benderfynu ar gyflogau a thaliadau i'r Bwrdd Gweithredol (a elwir hefyd yn Dîm Uwch-reolwyr) i'r Pwyllgor Taliadau. Cynhelir proses arfarnu flynyddol yn unol â pholisi Cyflogau a Thaliadau'r sefydliad, a chaiff cyflogau eu meincnodi yn erbyn rheoleiddwyr eraill.

Caiff pwerau gwneud penderfyniadau eu dirprwyo i'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd o dan Ddeddf Optegwyr 1989 a chaiff pwerau eraill eu dirprwyo gan y Cyngor. Er mwyn arfer y pwerau hyn, caiff rhai eu dirprwyo gan y Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd i aelodau eraill o'r Bwrdd Gweithredol.

Y Cyfarwyddwr Newid, Philipsia Greenway, sy'n gyfrifol am y canlynol:

- Datblygu profiad cwsmeriaid
- Technoleg gwybodaeth
- Rhaglenni newid strategol

Y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol, Yeslin Gearty, sy'n gyfrifol am y canlynol:

- Cyfleusterau
- Cyllid
- Adnoddau dynol
- Cofrestru
- Risg ac archwilio

Y Cyfarwyddwr Gweithrediadau Rheoleiddio, Dionne Spence, sy'n gyfrifol am y canlynol:

- Brysbennu (gan gynnwys rheoli contractau'r Gwasanaeth Cwynion Defnyddwyr Optegol)
- Ymchwiliadau
- Gwrandawiadau
- Materion cyfreithiol

Y Cyfarwyddwr Strategaeth Rheoleiddio, Steve Brooker, sy'n gyfrifol am y canlynol:

- Cyfathrebu
- Strategaeth addysg
- Gweithrediadau addysg
- Strategaeth, polisi a safonau

Caiff y Tîm Uwch-reolwyr, y Cyngor a'i bwyllgorau eu cefnogi gan y tîm llywodraethu.
Mae'r Pennaeth Llywodraethu yn adrodd yn uniongyrchol i'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd.

Llywodraethu effeithiol

Mae’r Cyngor Optegol Cyffredinol wedi mabwysiadu’r Cod Llywodraethu Elusennau fel y dull ar gyfer asesu ei effeithiolrwydd. Cynhaliwyd yr hunanwerthusiad diweddaraf ym mis Rhagfyr 2022, ac roedd y sefydliad o’r farn ei fod wedi cydymffurfio â’r rhan fwyaf o’r arferion a argymhellir yn y cod.

Lle nad yw wedi gwneud hynny, gwnaeth yr asesiad nodi’r camau nesaf i’w cymryd er mwyn sicrhau cydymffurfiaeth neu esbonio sut roedd yn cyflawni canlyniadau allweddol y cod drwy ddull arall.

Yn ogystal â mabwysiadu’r hunanasesiad, gwnaethom ddechrau cynnal adolygiad llywodraethu yn 2022-23. Amcan datganedig yr adolygiad hwn oedd sicrhau bod strwythurau, polisïau a gweithdrefnau llywodraethu’r Cyngor Optegol Cyffredinol yn ei alluogi i gyflawni ei amcanion strategol a’i swyddogaethau statudol er budd y cyhoedd.

Mae’r adolygiad hwn wedi arwain at newidiadau i bolisïau a gweithdrefnau, gan gynnwys:

- proses adolygu aelodau newydd ar gyfer aelodau’r Cyngor a’r pwyllgorau:
- cylch gorchwyl wedi’i ddiweddaru ar gyfer y pwyllgorau sy’n rhan o’r Panel Cynghori;
- proffiliau rôl diwygiedig ar gyfer aelodau’r Cyngor; a
- pholisi rheoli a digwyddiadau sylweddol newydd. Bydd

elfennau o'r adolygiad llywodraethu hwn yn parhau yn ystod 2023-24, gan gynnwys llawlyfr llywodraethu newydd a fydd yn cydgrynhoi'r polisïau a'r dogfennau cysylltiedig eraill sy'n berthnasol i weithrediad y Cyngor a'i bwyllgorau.

Ymddygiad aelodau

Mae gan aelodau'r Cygnor (yn eu rôl fel ymddiriedolwyr) a'r pwyllgorau ddyletswydd i lynu wrth saith egwyddor bywyd cyhoeddus (a elwir hefyd yn egwyddorion Nolan):

- anhunanoldeb;
- uniondeb;
- gwrthrychedd;
- atebolrwydd;
- bod yn agored;
- gonestrwydd; ac
- arweinyddiaeth.

Mae hyn yn cynnwys cyfrifoldeb i wneud y canlynol:

- gweithredu'n ddiduedd ac yn wrthrychol;
- cymryd camau i osgoi rhoi eu hunain mewn sefyllfa lle mae eu buddiannau personol yn gwrthdaro â'u dyletswydd i weithredu er budd yr elusen, oni fyddant wedi'u hawdurdodi i wneud hynny; a
- chymryd camau i osgoi unrhyw wrthdaro rhwng buddiannau sy'n deillio o fod yn aelodau o sefydliadau eraill neu'n gysylltiedig â sefydliadau neu unigolion eraill.

Er mwyn gwneud hyn yn gwbl dryloyw, rydym yn cyhoeddi cofrestr o fuddiannau aelodau'r Cyngor a'r pwyllgorau ar ein gwefan.

Ni chafodd unrhyw gwynion ynghylch ymddygiad aelodau eu hatgyfeirio drwy bolisi cwynion corfforaethol y Cyngor Optegol Cyffredinol yn 2022/23.

Datganiad y Pwyllgor Taliadau 2022/23: taliadau i aelodau a chyfarwyddwyr

Mae'r Cyngor wedi dirprwyo'r cyfrifoldebau canlynol i'r Pwyllgor Taliadau:

- cynghori'r Cyngor ar dalu ffioedd i aelodau;
- rhoi sicrwydd i'r Cyngor bod prosesau digonol ar waith ar gyfer pennu trefniadau talu, gwobrwyo a rheoli perfformiad ar gyfer y Bwrdd Gweithredol sy'n cyd-fynd â gwerthoedd ac egwyddorion y Cyngor Optegol Cyffredinol;
- cymeradwyo lefel y taliadau a wneir mewn perthynas â phensiynau, arian rhodd neu flwydd-daliadau i'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd ac aelodau eraill o'r Tîm Uwch-reolwyr;
- cymeradwyo'r broses arfarnu ar gyfer y Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd ac aelodau eraill o'r Tîm Uwch-reolwyr;
- cymeradwyo adrannau perthnasol o'r adroddiad blynyddol mewn perthynas â thaliadau a threuliau aelodau'r Cyngor gan sicrhau eu bod yn bodloni gofynion arferion gorau;
- cymeradwyo datganiad yn yr adroddiad blynyddol ynglŷn â'i aelodaeth, ei rôl a'i gylch gwaith ar gyfer y flwyddyn flaenorol;
- cynghori'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd ar y polisi treuliau staff; a
- sicrhau bod yr holl bolisïau a gwaith o fewn cylch gwaith y pwyllgor yn ystyried ac yn hyrwyddo gwerthoedd y Cyngor Optegol Cyffredinol a'i ymrwymiad i gydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Mae'r Pwyllgor Taliadau yn cynnwys:

- Clare Minchington (Uwch Aelod o'r Cyngor a chadeirydd y pwyllgor ers 1 Ionawr 2023, aelod lleyg o'r Cyngor)
- Josie Forte (aelod o'r pwyllgor ers 1 Ionawr 2023, aelod cofrestredig o'r Cyngor)
- Nigel Sully (aelod o'r pwyllgor ers 1 Ebrill 2022, aelod annibynnol)

Ymhlith aelodau eraill y pwyllgor yn 2022-23 roedd:

- Glenn Tomison (Uwch Aelod o'r Cyngor a chadeirydd y pwyllgor tan 1 Ionawr 2023, aelod lleyg o'r Cyngor)
- Tim Parkinson (aelod o'r pwyllgor tan 1 Ionawr 2023, aelod lleyg o'r Cyngor).

Er mwyn cyflawni ei swyddogaethau, cyfarfu ar bum achlysur yn 2022-23: 26 Ebrill 2022; 16 Mehefin 2022; 5 Gorffennaf 2022; 1 Tachwedd 2022 a 21 Chwefror 2023.

Yn 2022-23, cyflawnodd ei ddyletswyddau drwy adolygu'r polisi a'r atodlen ffioedd aelodau, a gymeradwywyd gan y Cyngor ar 29 Mehefin 2022. Gwnaeth y newid hwn ddileu'r gwahaniaeth rhwng ffioedd cyfarfodydd telegynadledda a chyfarfodydd wyneb yn wyneb, a gwell cydraddoldeb i aelodau er mwyn adlewyrchu'r amgylchedd ar ôl y pandemig.

Hefyd, aeth y Pwyllgor ati i adolygu'r broses arfarnu ar gyfer y Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd ac aelodau eraill o'r Tîm Uwch-reolwyr, gan gynnwys canlyniad y broses. Mae'r Pwyllgor wedi bodloni ei hun bod lefel y taliadau yn y ddau achos yn gymesur a bod y polisïau a'r penderfyniadau yn cyd-fynd â gwerthoedd y Cyngor Optegol Cyffredinol.

Gwnaeth fonitro'r cynnydd o ran datblygu polisi gwobrwyo a chydnabod newydd ar gyfer staff.
Yn 2023-24, gofynnir iddo ystyried y polisi hwn mewn perthynas â'r Prif Weithredwr a'r Cofrestrydd ac aelodau eraill o'r Tîm Uwch-reolwyr.

Adroddir ar lefel y taliadau i aelodau'r Cyngor a'r Tîm Uwch-reolwyr yn adran tri yr adroddiad blynyddol (ar dudalen 44).

Sut Rydym yn Sicrhau Budd i'r Cyhoedd

Pwyllgorau:

ARC - Archwilio, Risg a Chyllid,

Inv – Buddsoddi,

Nom - Enwebiadau,

Rem – Tâl

Panel:

AP – Panel Cynghori

Dim ond pan fydd aelod unigol wedi'i benodi'n aelod o bwyllgor neu'n gadeirydd y caiff presenoldeb ei gyfrif.

Gwnaeth rhai aelodau newid pwyllgorau yn ystod y flwyddyn ariannol, a dim ond nifer y cyfarfodydd roedd

	Aelod Cofrestredig neu Aelod Lleyg	Cartref Lleoliad	Ffioedd £	Treuliau* £	Presenoldeb yng Nghyfarfodydd y Cyngor**	Presenoldeb yng Nghyfarfodydd Pwyllgorau a'r Panel Cynghori
Dr Anne Wright C (Cadeirydd)	Aelod Lleyg (Cadeirydd)	Lloegr	49,999.92	dim	7 allan o 8	Enw 4 allan o 4 ARC 6 allan o 6
Sinead Burns	Aelod Lleyg	Gogledd Iwerddon	13,962	1197.84	8 allan o 8	ARC 6 allan o 6 Budd 2 allan o 2 PC 1 allan o 2
Josie Forte	Cofrestrai	Lloegr	13,962	115.10	8 allan o 8	PC 2 allan o 2 Tâl 1 allan o 1
Mike Galvin	Aelod Lleyg	Lloegr	13,962	397.84	8 allan o 8	ARC 6 allan o 6 PC 2 allan o 2
Lisa Gerson	Cofrestrai	Cymru	13,962	210.50	8 allan o 8	PC 2 allan o 2 Enw 2 allan o 4
Ken Gilli	Aelod Lleyg	Lloegr	3,490.50	dim	2 allan o 2	ARC 2 allan o 2
Rosie Glazebrooki	Aelod Lleyg	Lloegr	10,471.50 (tan fis Rhagfyr 2022)	dim	3 allan o 5	Enw 1 allan o 2
Clare Minchington	Aelod Lleyg	Lloegr	14,586.99	424.80	8 allan o 8	Tal 1 allan o 1 ARC 4 allan o 4
Frank Munro	Cofrestrai	Yr Alban	13,962	388.73	8 allan o 8	PC 1 allan o 2
David Parkins	Cofrestrai	Lloegr	13,962	dim	8 allan o 8	ARC 6 allan o 6
Tim Parkinson	Aelod Lleyg	Lloegr	13,962	464.25	8 allan o 8	Tal 3 allan o 3 Budd 2 allan o 2 PC 1 allan o 1
Roshni Samra	Cofrestrai	Lloegr	13,962	42.20	8 allan o 8	PC 2 allan o 2
Williami Stockdale	Cofrestrai	Gogledd	3, 490.50	456.76	2 allan o 2	Enw 1 allan o 1

+ Mae taliad Uwch Aelod o'r Cyngor wedi'i bennu ar £16,462.

Rhwng 1 Mai 2022 a 31 Rhagfyr 2022, cafodd y rôl hon ei chyflawni gan Glenn Tomison.

O 1 Ionawr 2023 ymlaen, cafodd y rôl hon ei chyflawni gan Clare Minchington.

* Mae treuliau'r Cyngor yn dal gryn dipyn yn llai oherwydd gweithio o bell.

** Mae'n ofynnol i holl aelodau'r Cyngor gymryd rhan mewn digwyddiadau eraill fel diwrnodau strategaeth, gwerthusiadau ac arfarniadau perfformiad, na fyddant yn cael tâl ychwanegol amdanynt ac na

i penodwyd 1 Ionawr 2023
Iwerddon

(Tan Rhagfyr 2022)

Budd 2 allan o 2

1 Cyfarfod rhwng y pwyllgorau canlynol yw'r Panel Cynghori: Cwmnïau, Addysg, Cofrestru a Safonau.

Manylion cyfeirio a gweinyddol

Y Cyngor Optegol Cyffredinol yw'r rheoleiddiwr statudol ar gyfer y proffesiynau optegol yn y DU ac mae wedi'i gyfansoddi fel corff corfforaethol o dan Ddeddf Optegwyr 1989, fel y'i diweddarwyd gan ddeddfwriaeth ddiwygio adran 60 a ddaeth i rym ar 30 Mehefin 2005.

Ar 12 Rhagfyr 2012, cofrestrwyd y Cyngor Optegol Cyffredinol fel elusen gan y Comisiwn Elusennau yng Nghymru a Lloegr (Rhif cofrestru'r elusen 1150137).

Mae swyddfa gofrestredig y Cyngor Optegol Cyffredinol yn 10 Old Bailey, Llundain, EC4M 7NG

Banciau

Lloyds Banking Group
(yn cynnwys Bank of Scotland)
4th Floor, 25 Gresham Street,
London, EC2V 7HN

Archwilwyr mewnol

TIAA Ltd (o 31 Mawrth 2020)
Artillery House, Fort Fareham,
Newgate Lane, Fareham, PO14 1AH

Archwilwyr allanol

haysmacintyre LLP
10 Queen Street Place,
London, EC4R 1AG

Cynghorwyr buddsoddi

Brewin Dolphin Limited
12 Smithfield Street,
Llundain, ECIA 9BD

Y Cyngor

Dr Anne Wright CBE (Cadeirydd)	(penodwyd ar 19 Chwefror 2021 tan 18 Chwefror 2025)
Sinead Burns	(ailbenodwyd ar 1 Hydref 2020 tan 30 Medi 2024)
Josie Forte	(ailbenodwyd ar 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2025)
Mike Galvin	(ailbenodwyd ar 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2025)
Lisa Gerson	(penodwyd ar 1 Mai 2021 tan 30 Ebrill 2025)
Ken Gill	(penodwyd ar 1 Ionawr 2023 tan 31 Rhagfyr 2027)
Rosie Glazebrook	(ailbenodwyd ar 1 Ionawr 2019 tan 31 Rhagfyr 2022)
Clare Minchington	(ailbenodwyd ar 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2025)
Frank Munro	(penodwyd ar 5 Gorffennaf 2021 tan 04 Gorffennaf
David Parkins	(ailbenodwyd ar 15 Mawrth 2020 tan 14 Mawrth 2024)
Tim Parkinson	(penodwyd ar 16 Ebrill 2020 tan 15 Ebrill 2024)
Roshni Samra	(ailbenodwyd ar 1 Ebrill 2021 tan 31 Mawrth 2025)
William Stockdale	(penodwyd ar 1 Ionawr 2023 tan 31 Rhagfyr 2027)
Glenn Tomison	(ailbenodwyd ar 1 Ionawr 2019 tan 31 Rhagfyr 2022)

Y Tîm Uwch-reolwyr

Leonie Milliner	Prif Weithredwr a Chofrestrydd
Steve Brooker	Cyfarwyddwr Strategaeth Rheoleiddio
Yeslin Gearty	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol
Philipsia Greenway	Cyfarwyddwr Newid
Dionne Spence	Cyfarwyddwr Gweithrediadau Rheoleiddio

Adran 2

Ein Hadroddiad Addasrwydd i Ymarfer

Beth yw addasrwydd i ymarfer?

Bydd cofrestrai yn addas i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes os bydd ganddo'r sgiliau, y wybodaeth, yr iechyd a'r cymeriad perthnasol i wneud ei waith a/neu ymarfer yn ddiogel. Mae'r Safonau'n diffinio'r safonau ymddygiad a pherfformiad y disgwylir i gofrestreion eu cyrraedd.

Un o'n swyddogaethau craidd yw ymchwilio a gweithredu pan fydd amhariad ar addasrwydd cofrestreion i ymarfer, hyfforddi neu gynnal busnes.

£400,000 o arbedion ariannol ar draws gwrandawiadau a gwaith achos

Sut y byddwn yn delio â phryderon

Gall unrhyw un godi pryder â ni os bydd yn credu nad yw cofrestrai yn addas i ymarfer (neu hyfforddi neu redeg busnes sydd wedi'i gofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol) a chaiff pryderon eu rhannu â ni gan aelodau o'r cyhoedd, cleifion, gofalwyr, cyflogwyr, yr heddlu a chofrestreion eraill. Os cawn wybodaeth a allai godi amheuaeth ynghylch addasrwydd cofrestrai, efallai y bydd angen i ni ymchwilio.

Trosolwg o'n perfformiad addasrwydd i ymarfer

- gwnaethom sicrhau arbedion ariannol gwerth mwy na £400,000 ar draws gwrandawiadau a gwaith achos yn erbyn cyllideb wedi'i diweddaru drwy ymatebion arloesol a phrydlon i heriau gweithredol (e.e. cynnydd posibl mewn ffioedd cyfreithiol ac effaith gwrandawiadau a glywir yn rhannol).
- gwnaethom gyflwyno'r protocol arferion anghyfreithlon diwygiedig, a gafodd ymateb cadarnhaol.
- cawsom sicrwydd ansawdd cadarnhaol o dri archwiliad (archwiliad mewnol TIAA, archwiliad trylwyr y PSA (brysbennu) a'r adolygiad annibynnol blynyddol.)
- gwnaethom gomisiynu system rheoli achosion newydd i wneud gwelliannau pellach i'r ffordd rydym yn storio ac yn rheoli gwybodaeth am waith achos.

Penderfyniadau ein pwyllgor addasrwydd i ymarfer

Canlyniad	Nifer y canlyniadau
Dim camau pellach/dim achos i'w ateb	4
Wedi canfod camymddwyn ond dim amhariad	3
Amhariad heb gosb	2
Rhybudd	5
Dirwyon	0
Cofrestriad amodol	1
Atal dros dro	14
Dileu	1

Brysbennu

Ychydig iawn o newid a welwyd yn nifer y pryderon a rannwyd â ni eleni (448 yn 22/23 o gymharu â 452 yn 2021/22). Yn ystod y flwyddyn adrodd hon, gwnaethom agor 104 o ymchwiliadau newydd: cyfradd drosi o 23 y cant.

Roedd bron i 40 y cant o'r pryderon a gafwyd yn ymwneud â materion clinigol; roedd bron i 30 y cant yn ymwneud ag ymddygiad cofrestreion, ac roedd y gweddill yn gymysgedd o faterion yn ymwneud ag euogfarnau, iechyd a materion cyfunol.

Ymchwiliadau

Rydym yn parhau i wneud gwelliannau o ran yr amser y mae'n ei gymryd i ymchwilio i bryderon newydd:

- gostyngiad o 17% yn y llwyth achos ymchwiliadau.
- gostyngiad o 34% yng nghanolrif yr ymchwiliadau agored.
- gostyngiad o 14% yng nghanolrif y penderfyniadau.
- 46% o ymchwiliadau newydd yn arwain at sylwadau o fewn 30 wythnos.
- 87% o ymchwiliadau newydd yn arwain at sylwadau o fewn 40 wythnos.
- cynnydd o 26% yn nifer yr achosion a benderfynwyd mewn gwrandawiadau. Ar ddiwedd y flwyddyn, roedd 78 o bryderon agored dros flwydd oed ac roedd nifer yr achosion agored dros ddwy oed wedi lleihau mwy na 22 y cant.

O'r 78 o bryderon sydd wedi bod ar agor ers mwy na blwyddyn, mae 80 y cant wedi mynd heibio'r cam archwilwyr achos, felly mae gwrandawiad wedi'i drefnu ar eu cyfer neu maent yn aros am ddyddiad gwrandawiad.

O'r rhai sydd wedi bod ar agor am fwy na dwy flynedd, mae 85 y cant wedi mynd heibio'r cam archwilwyr achos, ac mae 15 y cant yn destun ymchwiliad gweithredol neu'n aros am asesiad iechyd.

Rydym yn parhau i gynyddu cyfradd atgyfeirio archwilwyr achos at bwyllgor addasrwydd i ymarfer ac, ar ddiwedd y flwyddyn, y gyfradd dreigl oedd 61 y cant o gymharu â 41 y cant yn 21/22.

Credwn fod hyn yn ddangosydd cadarnhaol o'n hymrwymiad i sicrhau mai dim ond yn achos yr honiadau mwyaf difrifol y caiff ymchwiliad ei agor.

Gan gynnwys penderfyniadau archwilwyr achos, y gyfradd derfynu ganolrifol ar ddiwedd y flwyddyn oedd 76 wythnos.

87%

o ymchwiliadau newydd yn arwain at sylwadau o fewn 40 wythnos.

Gwrandawiadau

- cafodd 53% o'r holl achosion eu cwblhau o fewn 78 wythnos.
- cynhaliwyd canolrif o 76 wythnos ar gyfer yr holl benderfyniadau terfynol.
- trefnwyd 72 yn rhagor o ddiwrnodau gwrandawiad na'r flwyddyn flaenorol.
- trefnwyd gwrandawiadau o fewn 30 wythnos mewn 75% o achosion, ac o fewn 34 wythnos mewn 100% o achosion.

- Parhaodd ein tîm gwrandawiadau i gefnogi digwyddiadau o bell ac wyneb yn wyneb. Cafodd 94 y cant o'n prif ddigwyddiadau, a 99 y cant o'n digwyddiadau eraill, eu clywed o bell.
- Yn 2022/23, gwnaeth y pwyllgor addasrwydd i ymarfer ystyried 54 o brif wrandawiadau, gan ddatrys 40 o achosion.
  Cafodd 14 o achosion a drefnwyd eu clywed yn rhannol yn ystod 2022-23, a digwyddodd 12 o'r rhain yn ystod hanner cyntaf y flwyddyn.

Gall unrhyw un godi pryder â ni os bydd yn credu nad yw cofrestrai yn addas i ymarfer (neu hyfforddi neu redeg busnes sydd wedi'i gofrestru â'r Cyngor Optegol Cyffredinol) a chaiff pryderon eu rhannu â ni gan aelodau o'r cyhoedd, cleifion, gofalwyr, cyflogwyr, yr heddlu a chofrestreion eraill.

Adran 3

Ein Hadroddiad Cyllid

Adolygiad Ariannol o'r Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023

Mae adran 32 (2) Deddf Optegwyr 1989 yn darparu y '*dylai cyfrifon y Cyngor ar gyfer pob blwyddyn ariannol gael eu harchwilio gan archwilwyr a benodir ganddo ac y dylent, cyn gynted ag y bo modd ar ôl iddynt gael eu harchwilio, gael eu cyflwyno a'u gosod gerbron Senedd y DU'.*

Mae'r Cyngor yn paratoi adroddiad ariannol blynyddol sy'n nodi ei sefyllfa ariannol, ac yn ei gyflwyno i'r llywodraeth graffu arno.

Cyfarfu'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid (ARC) chwe gwaith eleni, gan ganolbwyntio ar archwilio a risg mewn tri chyfarfod ac ar gyllid yn y cyfarfodydd eraill.
Gwnaeth y pwyllgor adolygu systemau rheolaethau ariannol mewnol y Cyngor a chafodd adroddiad blynyddol gan yr archwilwyr mewnol ac allanol.
Gwnaeth hefyd adolygu perfformiad ariannol, rheolaethau gweithredol a chydymffurfio, a threfniadau rheoli risg.

Yn 2022/23, y perfformiad ariannol ar gyfer y flwyddyn (wedi'i fesur yn ôl incwm net) oedd diffyg o £0.8m (gwarged o £1.0m yn 2020/21).
Ar ddechrau'r flwyddyn, roedd gan y Cyngor gyllideb a oedd yn adennill costau ar gyfer gweithrediadau busnes fel arfer ac a oedd yn cynnwys cynlluniau pellach ar gyfer gwario £1.9m o gronfeydd wrth gefn strategol ar sawl prosiect strategol pwysig, gan anelu at ddiffyg net o £1.6m. Roedd y canlyniadau gwirioneddol ar gyfer y flwyddyn gryn dipyn yn well (£0.8m) na disgwyliadau'r gyllideb. Cafodd y gweithrediadau gwell hyn eu cyflawni yn wyneb amodau ansefydlog yn y farchnad yn 2022, a effeithiodd ar werth marchnadol ein hasedau buddsoddi, gan ei leihau £0.8m o gymharu â'r gyllideb.

Ein hincwm ar gyfer y flwyddyn oedd £10.3m (£10.0m yn 2021/22).
Roedd £10.0m (£9.8m yn 2021/22) yn gysylltiedig â ffioedd adnewyddu blynyddol.

Yn ystod y flwyddyn, aethom i wariant o £10.5m (£9.5m yn 2021/22).
Mae'r cynnydd mewn gwariant yn deillio o gyflawni ein cynllun busnes diwygiedig a'n cyllideb ar gyfer y flwyddyn.

Rydym yn parhau i gynnal sefyllfa gadarn o ran adnoddau arian parod a buddsoddiadau, ac felly mae'n rhesymol i'r ymddiriedolwyr ddisgwyl bod digon o adnoddau ar gael i barhau i fodoli fel busnes gweithredol yn y dyfodol rhagweladwy.

Polisi cronfeydd wrth gefn

Y Cyngor sy'n gyfrifol am wneud penderfyniadau ynghylch y lefel briodol o gronfeydd wrth gefn i'r sefydliad eu dal. Mae hyn er mwyn sicrhau bod lefel ddarbodus o gronfeydd wrth gefn i ddarparu ar gyfer amrywiadau annisgwyl mewn patrymau gwariant neu incwm neu i ariannu gwariant eithriadol yn y dyfodol.
Bydd y Cyngor yn adolygu'r cronfeydd wrth gefn hyn o leiaf unwaith y flwyddyn, ar adeg pennu'r gyllideb ar gyfer pob blwyddyn ariannol mewn ymgynghoriad â'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Chyllid a'r Pwyllgor Buddsoddi.

Mae ein holl gronfeydd wrth gefn yn anghyfyngedig ac, ar 31 Mawrth 2023, cyfanswm y cronfeydd wrth gefn oedd £8.9m (£9.6m yn 2021/22).

Yr ystod darged ar gyfer cronfeydd heb eu dynodi yn unol â'r polisi cronfeydd wrth gefn yw rhwng £2.3m a £3.8m.
Ar 31 Mawrth 2023, roedd cyfanswm y cronfeydd heb eu dynodi ar ôl didynnu'r asedau sefydlog diriaethol o fewn yr ystod hon, ar lefel o £3.3m (£3.1m yn 2021/22).

Wrth bennu'r polisi cronfeydd wrth gefn, mae'r Cyngor wedi nodi pedair cronfa wrth gefn ddynodedig: cronfa costau cyfreithiol, cronfa strategol, cronfa COVID-19, a chronfa seilwaith/dadfeiliad. Pwrpas y gronfa costau cyfreithiol (£0.7m) yw lliniaru'r risg y bydd achosion cymhleth uchel eu gwerth yn codi uwchlaw'r lefelau y cynlluniwyd ar eu cyfer.

Mae'r gronfa strategol (£2.0m) yn cefnogi'r gwaith o gyflawni prosiectau a mentrau penodol a amlinellir yng nghynlluniau strategol y Cyngor Optegol Cyffredinol. Cronfa hapddigwyddiad yw'r gronfa COVID-19 (£0.9m), er mwyn darparu yn erbyn y risg o leihad mewn incwm oherwydd y pandemig. Bwriad y gronfa seilwaith/dadfeiliad (£1.3m) yw cronni arian ar gyfer datblygu seilwaith os bydd y Cyngor Optegol Cyffredinol yn gadael ei safle presennol ar ddiwedd cyfnod y les.

Yn ystod y flwyddyn, gwariwyd £1.2m (£0.7m yn 2021/22) o'r gronfa strategol ar gyfer prosiectau strategol. Y prosiectau strategol hynny yw'r adolygiad strategol addysg, rhoi ein strategaeth TG ar waith, yr adolygiad o safonau a chwblhau'r broses o newid o Addysg a Hyfforddiant Parhaus (CET) i Ddatblygiad Proffesiynol Parhaus (DPP), y cynllun pobl, ymgorffori ein strategaeth Adnoddau Dynol (AD), a phrosiectau addas ar gyfer y dyfodol.

Mae sawl un o'r prosiectau hyn yn rhaglenni gwaith amlflwyddyn.
Bwriedir i'r holl brosiectau strategol arwain at fanteision hirdymor i'r sefydliad.

Cafodd gwerth £0.1m o dreuliau eu cofnodi fel achosion cyfreithiol cymhleth yn ystod y flwyddyn ac fe'u hariannwyd drwy'r gronfa costau cyfreithiol. Rydym wedi lleihau'r gronfa COVID-19 £0.9m.

Caiff y polisi cronfeydd wrth gefn ei adolygu bob tair blynedd, er mwyn ein galluogi i reoli risgiau ariannol a chreu capasiti ar gyfer prosiectau strategol hirdymor. Rydym yn bwriadu cynnal ein hadolygiad nesaf yn nes ymlaen yn 2023, gan gysoni ein cronfeydd wrth gefn â'r strategaeth ariannol a'r cynllun strategol pum mlynedd sydd ar y gweill. Bydd hefyd yn ein galluogi i ddefnyddio ein cronfeydd wrth gefn yn well, fel ein cronfa wrth gefn Covid-19, i gyflawni ein hamcanion statudol.

Rydym yn cadw cronfeydd wrth gefn ar lefel briodol yn unol â chanllawiau'r Comisiwn Elusennau.

Polisi buddsoddi

Mae'r polisi cyfalaf gweithio yn cydnabod ei bod yn rhaid sicrhau bod yr holl adneuon yn ddiogel ac yn hylifol ac nad ydynt yn agored i risg arian cyfred.

Mae'r datganiad polisi buddsoddi yn cydnabod anghenion ychwanegol y Cyngor Optegol Cyffredinol, wrth i ni geisio sicrhau bod cronfeydd yn darparu enillion rhesymol o fewn proffiliau risg derbyniol.

Cafodd y polisi buddsoddi diwygiedig ei gymeradwyo gan y Cyngor ym mis Mawrth 2023, ar ôl iddo gael ei adolygu a'i argymell gan y Pwyllgor Buddsoddi ym mis Tachwedd 2022.

Mae gan yr ymddiriedolwyr bwerau buddsoddi eang a amlinellir yn Neddf Ymddiriedolwyr 2000, sy'n cynnwys y pŵer i ddirprwyo rhai cyfrifoldebau i reolwr buddsoddi. Rydym wedi penodi Brewin Dolphin yn ymgynghorwyr buddsoddi i sicrhau y gallwn wneud y defnydd gorau o'r elw er mwyn cyflawni ein nodau strategol a chael sefydlogrwydd ariannol yn y dyfodol.

Mae'r swyddog buddsoddi (y Cyfarwyddwr Gwasanaethau Corfforaethol) yn parhau i reoli'r gronfa arian parod byrdymor a chysylltu â'r rheolwyr buddsoddi ynglŷn â'r strategaeth fuddsoddi.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Ymddiriedolwyr

Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am baratoi adroddiad yr ymddiriedolwyr a'r datganiadau ariannol yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig (safonau cyfrifyddu'r Deyrnas Unedig), gan gynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, sef y safon adrodd ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon.

Mae'r gyfraith sy'n berthnasol i elusennau yng Nghymru a Lloegr yn ei gwneud yn ofynnol i'r ymddiriedolwyr baratoi datganiadau ariannol ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r elusen ac o incwm a gwariant yr elusen ar gyfer y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol hyn, mae'n ofynnol i'r ymddiriedolwyr:

- ddewis polisïau cyfrifyddu addas ac yna eu rhoi ar waith yn gyson;
- glynu wrth ddulliau ac egwyddorion y Ddeddf Elusennau;
- gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon sy'n rhesymol ac yn ddarbodus;
- datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol wedi cael eu dilyn, yn amodol ar ddatgelu ac esbonio unrhyw wyriadau o bwys yn y datganiadau ariannol; a
- pharatoi'r datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y cwmni elusennol yn parhau ar y sail honno.

Yr ymddiriedolwyr sy’n gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifyddu digonol sy’n dangos ac yn esbonio trafodiadau’r elusen, yn datgelu sefyllfa ariannol yr elusen yn rhesymol gywir ar unrhyw adeg ac yn eu galluogi i sicrhau bod y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â Deddf Elusennau 2011, Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 a darpariaethau cyfansoddiad yr elusen.

Nhw sydd hefyd yn gyfrifol am ddiogelu asedau’r elusen ac felly am gymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac anghysondebau eraill.

Yr ymddiriedolwyr sy’n gyfrifol am gynhaliaeth ac uniondeb yr elusen a’r wybodaeth ariannol a gyhoeddir ar wefan yr elusen. Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy’n ymwneud â pharatoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

Mae pob un o’r ymddiriedolwyr a oedd yn eu rôl ar ddyddiad cymeradwyo’r adroddiad hwn wedi cadarnhau nad oes gwybodaeth y maent yn ymwybodol ohoni sy’n berthnasol i’r archwiliad ond nad yw’r archwilydd yn ymwybodol ohoni.

Maent hefyd wedi cadarnhau eu bod wedi cymryd camau priodol i ganfod gwybodaeth berthnasol o’r fath ac i sicrhau bod yr archwilwyr yn ymwybodol o wybodaeth o'r fath.
Cafodd yr adroddiad hwn ei gymeradwyo gan yr ymddiriedolwyr ar 27 Medi 2023, a'i lofnodi ar eu rhan gan

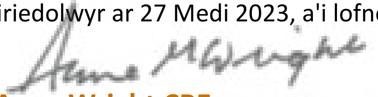

Dr Anne Wright CBE
Cadeirydd y Cyngor Optegol Cyffredinol

Adroddiad yr Archwilwyr Annibynnol i Ymddiriedolwyr y Cyngor Optegol Cyffredinol

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol y Cyngor Optegol Cyffredinol ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023 sy'n cynnwys Datganiad o Weithgareddau Ariannol,

y Fantolen a'r Datganiad o Lif Arian a nodiadau'r datganiadau ariannol, yn cynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifyddu o bwys. Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd i'w paratoi yw cyfraith gymwys a Safonau Cyfrifyddu y Deyrnas Unedig, yn Cynnwys Safon Adrodd Ariannol 102, sef y Safon Adrodd Ariannol cymwys yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (Ymarfer Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig).

Yn ein barn ni, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun cywir a theg o sefyllfa'r elusen ar 31 Mawrth 2023 ac o symudiad net yr elusen mewn cronfeydd am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny;
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â'r Arferion Cyfrifyddu a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y Deyrnas Unedig; a
- wedi cael eu paratoi yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail y farn

Rydym wedi cael ein penodi'n archwilydd o dan adran 144 Deddf Elusennau 2011 ac yn adrodd yn unol â'r Ddeddf a'r rheoliadau perthnasol a wnaed neu sy'n cael effaith o dan y Ddeddf. Cynhaliwyd ein harchwiliad yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (y DU) (ISAs (DU)) a'r gyfraith berthnasol.
Mae ein cyfrifoldebau o dan y safonau hynny wedi cael eu disgrifio ymhellach yng nghyfrifoldebau'r Archwilydd ar gyfer archwilio adrannau datganiadau ariannol ein hadroddiad. Rydym yn annibynnol ar yr elusen yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'n harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU,

yn cynnwys Safon Foesegol FRC, a rydym wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credwn bod y dystiolaeth archwilio yr ydym wedi ei chael yn ddigonol a phriodol er mwyn darparu sail i'n barn.

Casgliadau mewn perthynas â busnes hyfyw

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rydym wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr ymddiriedolwyr o gyfrifyddu ar sail busnes hyfyw wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith rydym wedi'i wneud, nid ydym wedi canfod unrhyw ansicrwydd o bwys sy'n ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol nac ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r elusen i barhau fel busnes hyfyw am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Mae ein cyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr mewn perthynas â busnes byw yn cael eu disgrifio yn adrannau perthnasol yr adroddiad hwn.

Gwybodaeth arall

Yr ymddiriedolwyr sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall. Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall, ac nid ydym yn mynegi unrhyw fath o gasgliad pendant ar yr wybodaeth honno, ac eithrio i'r graddau y gwnaed hynny'n benodol fel arall yn fy adroddiad.

Ein cyfrifoldeb ni yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a oes anghysondeb o bwys rhwng yr wybodaeth arall a'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn yr archwiliad, neu a yw'n ymddangos bod camddatganiad o bwys yn yr wybodaeth arall. Os byddwn yn canfod deunydd o'r fath anghysonderau sylweddol o'r fath neu gamddatganiadau o bwys ymddangosiadol, mae'n rhaid i ni benderfynu a oes camddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol neu gamddatganiad o bwys mewn perthynas â'r wybodaeth arall. Os byddwn, ar sail y gwaith rydym wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad o bwys mewn perthynas â'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol i ni adrodd ar y ffaith honno. Nid oes gennym ddim i'w adrodd i'r perwyl hwn.

Materion sy'n ofynnol i ni adrodd arnynt drwy eithriad

- nid oes gennym ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol y mae Rheoliadau Elusennau (Cyfrifon ac Adroddiadau) 2008 yn ei gwneud yn ofynnol i ni adrodd i chi os, yn ein barn ni:
- nid yw'r elusen wedi cadw cofnodion cyfrifyddu digonol; neu
- na chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonnol; neu
- nid yw datganiadau ariannol yr elusen yn cyd-fynd â'r cofnodion cyfrifyddu na'r datganiadau; neu
- nid ydym wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnom ar gyfer ein harchwiliad.

Cyfrifoldebau ymddiriedolwyr dros y datganiadau ariannol

Fel yr eglurwyd yn fanylach yn natganiad cyfrifoldebau'r ymddiriedolwyr a nodir ar dudalen xx, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am baratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn fodlon eu bod yn rhoi darlun cywir a theg, ac am unrhyw reolaeth fewnol sy'n angenrheidiol ym marn yr ymddiriedolwyr er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol nad ydynt yn cynnwys camddatganiadau o bwys, boed hynny drwy dwyll neu gamgymeriad.

Wrth baratoi'r datganiadau ariannol, mae'r ymddiriedolwyr yn gyfrifol am asesu gallu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n gysylltiedig â busnes hyfyw a defnyddio'r sail cyfrifyddu busnes hyfyw oni bai fod yr ymddiriedolwyr naill ai'n bwriadu diddymu'r elusen neu roi'r gorau i weithredu, neu nad oes ganddynt ddewis realistig arall ond gwneud hynny.

Cyfrifoldebau'r archwiliwr am archwilio'r datganiadau ariannol

Ein amcanion yw cael sicrwydd rhesymol nad oes yn y datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd gamddatganiad o bwys, boed hynny oherwydd twyll neu gamgymeriad, a chyflwyno adroddiad archwilydd sy'n cynnwys ein barn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio yn y DU bob amser yn dod o hyd i gamddatganiad o bwys pan fydd yn bodoli. Mae camddatganiadau'n gallu codi drwy dwyll neu gamgymeriad ac maen nhw'n cael eu hystyried yn rhai o bwys os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y byddai'n rhesymol disgwyl iddyn nhw ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Mae afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yn enghreifftiau o beidio â chydymffurfio â deddfau a rheoliadau. Rydym yn llunio gweithdrefnau yn unol â'n cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, er mwyn dod o hyd i gamddatganiadau o bwys mewn perthynas ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll. Nodir isod i ba raddau y mae ein gweithdrefnau'n gallu canfod afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll:

Ar sail ein dealltwriaeth o'r elusen a'r amgylchedd y mae'n gweithredu ynddo, gwnaethom nodi'r prif risgiau o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau sy'n ymwneud â Deddf Optegwyr 1989 a Deddf Elusennau 2011, ac roeddem wedi ystyried i ba raddau y gallai peidio â chydymffurfio fod wedi cael effaith o bwys ar y datganiadau ariannol. Roeddem hefyd wedi ystyried y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny sy'n cael effaith uniongyrchol ar baratoi'r datganiadau ariannol fel Deddf Elusennau 2011 a threth y gyflogres.

Fe wnaethom werthuso cymhellion a chyfleoedd y rheolwyr ar gyfer camddefnyddio'r datganiadau ariannol yn dwyllodrus (gan gynnwys y risg o ddiystyru rheolaethau a phenderfynu bod y prif risgiau yn gysylltiedig â phostio cofnodion amhriodol o ran refeniw a thuedd rheoli mewn amcangyfrifon cyfrifyddu. Roedd y gweithdrefnau archwilio a gynhaliwyd gan y tîm ymgysylltu yn cynnwys:

- holi rheolwyr ynghylch gohebu â rheoleiddwyr ac awdurdodau treth;
- trafodaethau gyda rheolwyr gan gynnwys ystyried diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau a thwyll;

- gwerthuso rheolaethau'r rheolwyr a luniwyd i atal a chanfod afreoleidd-dra;
- adolygu cofnodion cyfarfodydd ARC a'r Cyngor
- dynodi a phrofi cofnodion, yn enwedig cofnodion a bostiwyd gyda chyfuniadau cyfrif anarferol, postiadau gan ddefnyddwyr anarferol neu gyda disgrifiadau anarferol; a
- herio rhagdybiaethau a dyfarniadau a wnaed gan reolwyr yn eu hamcangyfrifon cyfrifyddu critigol

Oherwydd cyfyngiadau cynhenid archwiliad, mae risg na fyddwn yn canfod pob afreoleidd-dra, gan gynnwys y rheini sy'n arwain at gamddatganiad o bwys yn y datganiadau ariannol neu ddiffyg cydymffurfio â rheoleiadau. Mae'r risg hon yn cynyddu po fwyaf y bydd cydymffurfio â chyfraith neu reoliad yn cael ei dynnu o'r digwyddiadau a'r trafodiadau a adlewyrchir yn y datganiadau ariannol, gan y byddwn yn llai tebygol o ddod yn ymwybodol o achosion o ddiffyg cydymffurfio. Mae'r risg hefyd yn fwy o ran afreoleidd-dra sy'n digwydd oherwydd twyll yn hytrach na gwall, oherwydd mae twyll yn golygu celu, ffugio, cydgynllwynio, hepgor neu gamliwio'n fwriadol.

Mae disgrifiad pellach o'n cyfrifoldebau dros archwilio'r datganiadau ariannol i'w ganfod ar wefan y Cyngor Adroddiadau Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'n hadroddiad archwilwyr.

Defnyddio ein hadroddiad

Gwneir yr adroddiad hwn ar gyfer ymddiriedolwyr yr elusen yn unig, fel corff, yn unol ag adran 144 Deddf Elusennau 2011 a rheoliadau a wneir o dan adran 154 o'r Ddeddf honno. Mae ein gwaith archwilio wedi cael ei wneud er mwyn i ni allu datgan i ymddiriedolwyr yr elusen y materion hynny y mae'n rhaid i ni eu datgan iddynt mewn adroddiad Archwilydd a nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau mwyaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac yn cymryd cyfrifoldeb dros unrhyw un ar wahân i ymddiriedolwyr yr elusen fel corff ar gyfer ein gwaith archwilio, am yr adroddiad hwn, nac am y farn a ffurfiwyd gennym.

Haysmacintyre LLP
Statutory Auditors
10 Queen Street Place
Llundain
EC4R 1AG

Dyddiad: 08 Tachwedd 2023

Datganiad o Weithgareddau Ariannol ar gyfer y Flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Nodiadau	Cronfeydd Anghyfyngedig £'000	Cyfanswm 2022/23 £'000	Cyfanswm 2021/22 £'000
Incwm o:				
Gweithgareddau elusennol	4	10,028	10,028	9,798
Buddsoddiadau	5	312	312	239
Cyfanswm		**10,340**	**10,340**	**10,037**
Gwariant ar:				
Codi Arian	12	44	44	47
Gweithgareddau elusennol	6	10,494	10,494	9,446
Cyfanswm yr adnoddau a wariwyd		**10,538**	**10,538**	**9,493**
(Colledion) / enillion net ar fuddsoddiadau	12	(559)	(559)	442
(Gwariant) / incwm net		**(757)**	**(757)**	**986**
Cysoni cronfeydd:				
Cyfanswm y cronfeydd a ddygwyd ymlaen		9,613	9,613	8,627
Cyfanswm y cronfeydd a gariwyd ymlaen		**8,856**	**8,856**	**9,613**

Nid oes enillion na cholledion cydnabyddedig heblaw'r rhai a gydnabyddir uchod. Mae'r holl weithgareddau'n parhau. Roedd yr holl drafodiadau yn 2022-23 a 2021-22 yn anghyfyngedig. Mae'r nodiadau ar dudalennau 38-54 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Mantolen ar gyfer y Flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2023

	Nodiadau	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Asedau sefydlog:			
Asedau sefydlog diriaethol	11	742	814
Buddsoddiadau	12	8,694	9,260
Cyfanswm yr asedau sefydlog		**9,436**	**10,074**
Asedau cyfredol:			
Dyledwyr	13	433	525
Adneuon byrdymor		8,950	7,700
Arian parod yn y banc ac mewn llaw		1,253	1,848
Cyfanswm asedau cyfredol		**10,637**	**10,073**
Rhwymedigaethau cyfredol:			
Credydwyr: symiau a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn	14	(11,216)	(10534)
Asedau cyfredol net		**(579)**	**(461)**
Cyfanswm asedau llai rhwymedigaethau cyfredol		**8,857**	**9,613**
Asedau net		**8,857**	**9,613**
Cynrychiolir gan:			
Cronfeydd anghyfyngedig:			
Cronfeydd dynodedig	16	4,850	5,750
Cronfeydd cyffredinol	16	4,007	3,863
Cyfanswm y cronfeydd		**8,857**	**9,613**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 38-54 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Cafodd y datganiadau ariannol eu cymeradwyo a'u hawdurdodi gan y Cyngor ar 27 Medi 2023 a'u llofnodi ar ei ran gan:

Dr Anne Wright CBE

Cadeirydd y Cyngor Optegol Cyffredinol

Datganiad Llif Arian Parod ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Llifau arian parod o weithgareddau gweithredol:		
Cysoni (gwariant) / incwm net â'r llif arian parod net o weithgareddau gweithredol:		
Incwm / gwariant net ar gyfer y cyfnod adrodd (yn unol â'r datganiad o weithgareddau ariannol)	(757)	986
Dibrisiant	156	136
Colledion wrth waredu asedau sefydlog	–	102
(Enillion) / colledion ar incwm buddsoddi	559	(442)
Difidendau, llog a rhenti o fuddsoddiadau	(312)	(239)
Gostyngiad / (Cynnydd) mewn dyledwyr	91	12
Cynnydd / (gostyngiad) mewn credydwyr	682	385
Arian parod net a ddarparwyd yn sgil (a ddefnyddiwyd mewn) gweithgareddau	**419**	**939**
Llifau arian parod o weithgareddau buddsoddi:		
Difidendau, llog a rhenti o fuddsoddiadau	312	239
Prynu asedau sefydlog diriaethol	(84)	(33)
Enillion o werthu buddsoddiadau	2,811	1,678
Symudiad mewn cyfrif cadw byrdymor (mwy na thri mis)	(1,250)	–
Symudiad mewn arian parod a ddelir mewn buddsoddiad	(73)	117
Prynu Buddsoddiadau	(2730)	(1,752)
Arian parod net a ddarparwyd yn sgil (a ddefnyddiwyd mewn) gweithgareddau	**(1014)**	**249**
Newid mewn arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod yn ystod y cyfnod	**(595)**	**1,188**
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddechrau'r cyfnod adrodd	1,848	660
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd	**1,253**	**1,848**
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod ar ddiwedd y cyfnod adrodd		
Arian parod yn y banc ac mewn llaw	**1,253**	**1,848**

Mae'r nodiadau ar dudalennau 38-54 yn rhan o'r datganiadau ariannol hyn.

Nodiadau ar y Cyfrifon Ariannol ar gyfer y Flwyddyn a Ddaeth i Ben 31 Mawrth 2023

1. Gwybodaeth gyffredinol

Mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol wedi'i gyfansoddi fel corff corfforaethol o dan Ddeddf Optegwyr 1989, fel y'i diweddarwyd drwy ddeddfwriaeth ddiwygio a ddaeth i rym ar 30 Mehefin 2005. Rydym hefyd wedi ein cofrestru fel elusen gan y Comisiwn Elusennau yng Nghymru a Lloegr (rhif cofrestru'r elusen 1150137). Mae ein swyddfa gofrestredig yn 10 Old Bailey, Llundain, EC4M 7NG.

2. Polisïau cyfrifyddu

Mae'r prif bolisïau cyfrifyddu a fabwysiadwyd, y dyfarniadau a'r ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif wrth baratoi'r datganiadau ariannol fel a ganlyn:

Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â'r Datganiad o'r Arfer a Argymhellir (SORP) ar gyfer cyfrifyddu ac adrodd gan elusennau, sy'n berthnasol i elusennau sy'n paratoi eu cyfrifon yn unol â'r Safon Adrodd Ariannol sy'n berthnasol yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon (FRS 102, a ddaeth i rym ar 1 Ionawr 2019), FRS 102 SORP Elusennau, a Deddf Elusennau 2011.

Mae'n ofynnol i ni gyflwyno'r cyfrifon i'r Cyfrin Gyngor sy'n eu gosod gerbron Senedd y DU.

Mae'r Cyngor Optegol Cyffredinol yn bodloni'r diffiniad o endid budd cyhoeddus o dan FRS 102.

3. Arfer barn wrth ddilyn polisïau cyfrifyddu a ffynonellau allweddol o ansicrwydd amcangyfrif

Caiff amcangyfrifon a dyfarniadau eu gwerthuso'n barhaus ac maent yn seiliedig ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill, gan gynnwys disgwyliadau o ddigwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau. Er bod yr amcangyfrifon hyn yn seiliedig ar wybodaeth orau'r rheolwyr am y swm, y digwyddiadau neu'r gweithredoedd, mae'n bosibl y bydd y canlyniadau gwirioneddol yn wahanol i'r amcangyfrifon hynny yn y pen draw. Mae'r ymddiriedolwyr o'r farn bod yr eitem ganlynol yn faes sy'n destun amcangyfrif a barn.

Dibrisiant:

Mae oes economaidd ddefnyddiol asedau sefydlog diriaethol yn seiliedig ar farn a phrofiad y rheolwyr.

Pan fydd y rheolwyr yn gweld bod oes economaidd ddefnyddiol asedau yn wahanol iawn i'r amcangyfrifon a ddefnyddiwyd i gyfrifo dibrisiant, caiff y tâl hwnnw ei addasu'n ôl-weithredol. Gan nad yw asedau sefydlog diriaethol yn sylweddol, ni fydd amrywiadau rhwng oes economaidd ddefnyddiol wirioneddol ac amcangyfrifedig yn cael effaith sylweddol ar y canlyniadau gweithredu. Yn hanesyddol, nid oes newidiadau wedi bod yn ofynnol.

i. Busnes hyfyw

Mae'r ymddiriedolwyr (aelodau'r Cyngor) o'r farn nad oes unrhyw ansicrwydd perthnasol ynghylch gallu'r elusen i barhau fel busnes gweithredol. O ran y cyfnod adrodd nesaf, sef 2023/24, mae'r maes mwyaf perthnasol o ansicrwydd yn ymwneud ag ansefydlogrwydd gwerthoedd marchnadol buddsoddiadau lle y caiff y rhan fwyaf o'n cronfeydd wrth gefn eu dal. Gall y rhagolygon ar gyfer y tymor byr i'r tymor canolig ar gyfer marchnadoedd ariannol greu risg i'n cynlluniau perfformiad uchelgeisiol, er bod ein cyllideb ar gyfer 2023/24 a'r incwm a ragwelir o ffioedd cofrestreion yn dangos y bydd gennym ddigon o arian i gyflawni ein swyddogaethau rheoleiddio a'n cynllun busnes.

Ar ôl bwrw golwg dros ein sefyllfa ariannol, lefelau ein cronfeydd wrth gefn a'n cynlluniau ar gyfer y dyfodol, mae aelodau'r Cyngor yn hyderus bod yr elusen yn fusnes gweithredol o hyd. Paratowyd y datganiadau ariannol ar sail busnes gweithredol.

ii. Incwm
Caiff yr holl incwm ei gydnabod pan fydd gan yr elusen hawl i incwm, pan fydd yn debygol y daw incwm i law, a phan ellir mesur yr incwm derbyniadwy mewn modd dibynadwy.

Gan mwyaf, mae ein hincwm yn cynnwys ffioedd gan optometryddion, optegwyr cyflenwi a chyrff corfforaethol cofrestredig. Mae'r ffioedd a godir bob blwyddyn am gael aros ar y gofrestr yn daladwy ymlaen llaw rhwng mis Ionawr a mis Mawrth bob blwyddyn ac fe'u cydnabyddir yn y cyfnod y maent yn berthnasol iddo.

Rydym hefyd yn cael ffioedd cofrestru gan fyfyrwyr, sy'n daladwy am y flwyddyn neu'r cyfnod a ddaw i ben ar 31 Awst yn unol â'r flwyddyn academaidd ac a gaiff eu cynnwys yn y cyfrifon ar gyfer y flwyddyn y maent yn berthnasol iddi.

Caiff incwm buddsoddi ei gydnabod pan fydd llog neu ddifidendau'n ddyledus, a chaiff ei ddatgan cyn didynnu treth adenilladwy.

Caiff gwerthiannau ac incwm arall eu cydnabod pan ddarperir y nwyddau neu'r gwasanaethau cysylltiedig.

iii. Gwariant
Caiff adnoddau eu gwario'n uniongyrchol wrth gyflawni a chefnogi nodau elusennol y sefydliad. Mae'r gwariant ar weithgareddau elusennol yn cynnwys costau sy'n gysylltiedig ag addasrwydd i ymarfer, cydymffurfiaeth gyfreithiol, cofrestru ac addysg a safonau.
Caiff gwariant ei gydnabod ar sail gronnus wrth i rwymedigaeth godi.

Dyrennir gwariant i weithgaredd penodol lle mae'r gost yn uniongyrchol berthnasol i'r gweithgaredd hwnnw. Fodd bynnag, caiff cost gyffredinol cyfarwyddo a gweinyddu pob gweithgaredd ei dosrannu ar sail amser staff y gellir ei briodoli i bob gweithgaredd.

Mae costau cymorth yn cynnwys costau llywodraethu a chostau cymorth eraill. Mae costau llywodraethu yn cynnwys y rhai yr eir iddynt wrth lywodraethu'r sefydliad a'i asedau ac maent yn bennaf cysylltiedig â gofynion cyfansoddiadol a statudol. Mae costau'n cynnwys costau uniongyrchol archwilio allanol, ffioedd cyfreithiol a chyngor proffesiynol arall.

Mae costau cymorth wedi cael eu dosrannu rhwng yr holl weithgareddau yn seiliedig ar niferoedd y staff. Caiff dyraniad costau cymorth a llywodraethu ei ddadansoddi yn nhabl chwech ar dudalen 41.

Mae adnoddau a wariwyd wedi'u cynnwys yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar sail gronnus. Caiff yr holl rwymedigaethau eu cydnabod cyn gynted ag y bydd rhwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol yn ymrwymo'r elusen i wariant.

iv. Asedau sefydlog
Caiff asedau sefydlog diriaethol eu datgan ar sail cost, ar ôl didynnu dibrisiant.

Caiff gwariant ei gyfalafu pan fydd cost yr ased, neu'r grŵp o asedau, yn fwy na £1,000.

Caiff costau cynllunio'r wefan eu cynnwys yn y datganiad o weithgareddau ariannol pan eir iddynt. Dim ond pan fyddant yn arwain at greu ased parhaus sy'n darparu buddion diriaethol yn y dyfodol y mae eu gwerth o leiaf yr un faint â'r swm a gyfalafwyd y caiff costau eraill sy'n gysylltiedig â'r wefan eu cyfalafu fel ased sefydlog.

Cynhelir adolygiad o amhariad ar werth ased net y wefan ar ddyddiad pob mantolen.
Caiff gwariant ar gynnal neu weithredu'r wefan ddatblygu ei gynnwys yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

v. Dibrisiant
Caiff asedau eu dibrisio mewn rhandaliadau cyfartal dros y cyfnodau canlynol:

Offer TG	3 blynedd
Adnewyddu gwefan/mewnrwyd/ar-lein	3 blynedd
Dodrefn ac offer swyddfa	10 mlynedd
Gwelliannau prydles (dodrefnu swyddfa)	Dros gyfnod y brydles (15 mlynedd)

Darperir dibrisiant er mwyn dileu cost, llai gwerth gweddilliol, yr asedau'n gyfartal dros eu hoes ddefnyddiol amcangyfrifedig.

vi. Buddsoddiadau
Math o offerynnau ariannol sylfaenol yw buddsoddiadau, ac fe'u dangosir i ddechrau yn y datganiadau ariannol ar sail eu gwerth trafodiad ac yna fe'u mesurir ar sail eu gwerth teg ar ddyddiad y fantolen. Dangosir symudiadau yng ngwerthoedd teg buddsoddiadau fel enillion a cholledion heb eu gwireddu yn y datganiad o weithgareddau ariannol.

Mae buddsoddiadau yn cynnwys cyfranddaliadau, cronfeydd, arian parod, neu adneuon a ddelir fel buddsoddiadau. Mae'r buddsoddiadau wedi'u cyfyngu i arian parod mewn adneuon mynediad ar unwaith neu gyfnod penodol a buddsoddiadau a ganiateir yn unol â'r polisi buddsoddi a gymeradwywyd gan y Cyngor ym mis Mawrth 2023.

vii. Offerynnau ariannol
Dim ond asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol o fath sy'n gymwys fel offerynnau ariannol sylfaenol sydd gan yr Elusen. Caiff offerynnau ariannol sylfaenol eu cydnabod i ddechrau yn ôl eu gwerth trafodiad ac yna eu mesur yn ôl eu gwerth setliad.

viii. Dyledwyr
Cydnabyddir dyledwyr masnach a dyledwyr eraill yn ôl swm y setliad sy'n ddyledus ar ôl unrhyw ddisgownt masnach a gynigir. Caiff rhagdaliadau eu prisio ar y swm a dalwyd ymlaen llaw ar ôl didynnu unrhyw ddisgowntiau masnach sy'n ddyledus.

ix. Arian parod yn y banc ac mewn llaw
Mae arian parod yn y banc ac mewn llaw yn cynnwys arian parod a buddsoddiadau hynod hylifol byrdymor gydag aeddfedrwydd byr o dri mis neu lai o ddyddiad caffael neu agor y cyfrif cadw neu gyfrif tebyg.

x. Credydwyr a darpariaethau ar gyfer rhwymedigaethau Cydnabyddir credydwyr a darpariaethau pan fydd gan yr elusen rwymedigaeth gyfreithiol neu adeiladol bresennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol. Fe'u cydnabyddir pan fydd hi'n debygol y bydd angen trosglwyddo budd economaidd er mwyn setlo'r rhwymedigaeth ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy o'r rhwymedigaeth.

Pan fydd rhwymedigaeth bresennol yn bodoli ar gyfer achosion addasrwydd i ymarfer o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol a bod modd amcangyfrif y rhwymedigaeth, yna darperir ar gyfer hyn. Bydd cywirdeb y ddarpariaeth yn dibynnu ar y rhagdybiaethau a wneir am hynt achosion unigol a bydd yn destun cryn ansicrwydd.

xi. Cronfeydd a chronfeydd wrth gefn
Mae ein holl gronfeydd yn anghyfyngedig a gellir eu gwario yn ôl ein disgresiwn er mwyn helpu i gyflawni ein hamcanion.

Rydym wedi neilltuo cronfeydd dynodedig fel a ganlyn:

- Cronfa costau cyfreithiol – fe'i sefydlwyd er mwyn talu costau achosion cymhleth uchel eu gwerth sy'n codi uwchlaw'r lefelau y cynlluniwyd ar eu cyfer.
- Cronfa strategol – fe'i sefydlwyd i gefnogi prosiectau a mentrau strategol penodol a amlinellir yng nghynllun strategol pum mlynedd a chyllideb y Cyngor Optegol Cyffredinol a thu hwnt.
- Cronfa COVID-19 – fe'i sefydlwyd fel cronfa hapddigwyddiad er mwyn lliniaru'r risg o leihad mewn incwm gan gofrestreion.
- Cronfa seilwaith a dadfeiliad – fe'i sefydlwyd er mwyn cronni digon o arian i ddatblygu'r seilwaith pe baem yn gadael y safle presennol.

xii.Trethiant
Nid ydym wedi cofrestru ar gyfer TAW a chaiff TAW ar wariant ei thalu fel rhan o gost y nwyddau neu'r gwasanaethau a ddarperir.

xiii. Lesoedd gweithredol
Caiff y rhenti blynyddol eu cynnwys ar y datganiad o weithgareddau ariannol dros gyfnod y les.

xiv. Buddion i weithwyr
Buddion byrdymor – Caiff buddion byrdymor, gan gynnwys tâl gwyliau, eu cydnabod fel traul yn ystod y cyfnod pan dderbynnir y gwasanaeth.

Buddion terfynu cyflogaeth – Rhoddir cyfrif am fuddion terfynu ar sail gronnus ac yn unol ag FRS 102.

Cynllun pensiwn – Mae'r Cyngor yn cyfrannu at gynllun pensiwn cyfraniadau diffiniedig er budd ei gyflogeion o dan gynllun cofrestru awtomatig, a chaiff yr asedau eu gweinyddu gan Royal London. Yn ystod 2022/23, creodd y Cyngor gynllun pensiwn cyfraniadau diffiniedig arall gyda Smart Pensions ar gyfer rhai aelodau panel a oedd yn cael eu hystyried yn weithwyr.

Caiff asedau'r cynlluniau eu dal yn annibynnol ar asedau'r Elusen mewn cronfa a weinyddir yn annibynnol.
Mae'r costau pensiwn sydd wedi'u cynnwys yn y datganiadau ariannol yn cynrychioli'r cyfraniadau a oedd yn daladwy yn ystod y flwyddyn.

4. Incwm o weithgareddau elusennol

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Ffi cofrestru ac adnewyddu	10,016	9,779
Darparwr Addysg a Hyfforddiant Parhaus	12	19
Cyfanswm	**10,028**	**9,798**

5. Incwm o fuddsoddiad

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Llog o adneuon sefydlog	44	1
Incwm difidend	269	238
Cyfanswm	**312**	**239**

6. Gweithgareddau elusennol

	Cost Uniongyrchol £'000	Cost Cymorth £'000	Cyfanswm 2022/23 £'000
Addasrwydd i ymarfer	4,381	2,198	6,579
(Nodyn 6a.) Cofrestru	678	404	1,082
Addysg	1,190	611	1,801
Polisïau a safonau	407	166	573
Cyfathrebu	276	182	458
Cyfanswm	**6,933**	**3,561**	**10,494**

Ffigurau cymharol isod:

Gweithgareddau elusennol

	Cost Uniongyrchol £'000	Cost Cymorth £'000	Cyfanswm 2021/22 £'000
Addasrwydd i ymarfer	3,691	1,911	5,602
(Nodyn 6a.) Cofrestru	541	392	933
Addysg a Safonau	1,444	662	2,106
Polisi Cyfathrebu	224	187	411
	282	112	394
Cyfanswm	**6,182**	**3,264**	**9,446**

Mae'r tabl canlynol yn dadansoddi'r costau addasrwydd i ymarfer:

6a. Addasrwydd i ymarfer gan gynnwys cydymffurfiaeth gyfreithiol	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Ffioedd cyfreithiol	605	692
ymchwiliadau Costau	1,898	1,468
ymchwilio eraill Costau	1,335	964
gwrandawiad	252	240
Cyfryngu	292	327
anghydfodau	2,198	1,91
Cyfanswm	**6,579**	**5,602**

7. Costau cymorth	Rheoli £'000	Llywodraethiant £'000	Cyfleusterau £'000	AD £'000	Cyllid £'000	TG £'000	2022/23 Cyfanswm £'000
Addasrwydd i ymarfer	75	423	482	315	226	677	2,198
Cofrestru	14	78	89	58	42	124	404
Addysg	21	118	134	88	63	188	611
Polisi a Safonau	6	32	36	24	17	51	166
Cyfathrebu	6	35	40	26	19	56	182
Cyfanswm	**122**	**685**	**781**	**511**	**367**	**1,096**	**3,561**

Ffigurau cymharol isod:

Costau cymorth	Rheoli £'000	Llywodraethiant £'000	Cyfleusterau £'000	AD £'000	Cyllid £'000	TG £'000	2021/22 Cyfanswm £'000
Addasrwydd i ymarfer	66	380	427	229	195	614	1,911
Cofrestru	14	78	87	47	40	126	392
Addysg a Safonau	23	132	148	79	67	213	662
Polisi	7	37	42	22	19	60	187
Cyfathrebu	4	22	25	14	11	36	112
Cyfanswm	**114**	**649**	**729**	**391**	**332**	**1,049**	**3,264**

Mae costau llywodraethu yn cynnwys ffioedd a gwariant yr eir iddynt mewn perthynas â'r Cyngor a'r pwyllgorau, ffioedd archwilio mewnol ac allanol a chostau staff sy'n gysylltiedig â chefnogi'r gweithgareddau llywodraethu. Caiff costau cymorth eu dyrannu i weithgareddau gwahanol ar sail niferoedd staff.

Mae manylion y gost llywodraethu sydd wedi'i chynnwys o dan y gost cymorth fel a ganlyn.

Mae ffioedd a threuliau'r aelodau yn cynnwys costau'r Cyngor (ymddiriedolwyr) ac aelodau pwyllgorau.

Costau llywodraethu	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Ffioedd a threuliau aelodau	242	233
Costau staff	333	241
Ffioedd archwilio	24	21
allanol Ffioedd	23	24
archwilio mewnol	63	130
Cyfanswm	**685**	**649**

8. Caiff incwm net am y flwyddyn ei ddatgan ar ôl cyfrifo:	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Ffioedd a delir i archwilwyr allanol – haysmacintyre:		
Ffioedd archwilio allanol	24	21
Ffioedd archwilio mewnol	23	24
Dibrisiant asedau sefydlog	156	136

9. Costau staff

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Costau cyflogi staff:		
Cyflogau Setliadau	4,502	3,884
Yswiriant gwladol	73	15
Costau pensiwn	497	370
	395	346
Cyfanswm	**5,467**	**4,615**

Nifer y staff ar gyfartaledd	2022/23	2021/22
Swyddfa'r Prif	**1**	**1**
Weithredwr Tîm Rheoli	**4**	**6**
Addasrwydd i Ymarfer	**38**	**33**
Cofrestru	**9**	**7**
Strategaeth	**20**	**17**
Llywodraethu, cydymffurfio, adrodd ar	**6**	**6**
berfformiad Gwasanaethau corfforaethol	**18**	**17**
(Cyfleusterau, Adnoddau Dynol, Cyllid, TG) Newid	**7**	-
Cyfanswm	**102**	**87**

Nifer y staff yr oedd eu henillion trethadwy yn perthyn i fandiau cyflog uwch oedd:

	2022/23	2021/22
£60,000 ond llai na £70,000	5	5
£70,000 ond llai na £80,000	4	3
£80,000 ond llai na £90,000	2	1
£90,000 ond llai na £100,000	-	2
£100,000 ond llai na £110,000	1	-
£130,000 ond llai na £140,000	1	1

Yn ystod y flwyddyn, talodd y Cyngor £91,441 ar gyfer 11 o aelodau o staff yn y categori hwn (£82,018 ar gyfer 11 o aelodau o staff yn 2021/22) i gynllun pensiwn cyfraniadau diffiniedig. Mae’r ymddiriedolwyr (aelodau’r Cyngor) yn ystyried bod y Tîm Uwch-reolwyr (gweler tudalen 28, MANYLION CYFEIRIO A GWEINYDDOL) yn bersonél rheoli allweddol.

Hefyd, caiff ffioedd eu talu a chaiff treuliau eu had-dalu i’r ymddiriedolwyr am deithio a chynhaliaeth. Mae’r manylion yn nhabl naw. Ni chaiff unrhyw symiau eu talu’n uniongyrchol i drydydd partïon nad ydynt eisoes wedi’u datgelu yn nhabl naw.

Mae’r taliadau a’r buddion a dderbyniwyd gan bersonél rheoli allweddol fel a ganlyn:

Personél rheoli allweddol	2022/23 £’000	2021/22 £’000
Cyflog gros	505	528
Cyfraniadau yswiriant gwladol y cyflogwr	60	60
Cyfraniadau pensiwn y cyflogwr	48	51
Buddion	1	3
Cyfanswm	**614**	**642**

10. Treuliau ymddiriedolwyr

	Ffioedd £	Treuliau £	2022/23 Cyfanswm £
Sinead Burns	13,962	1,198	15,160
Josie Forte	13,962	115	14,077
Mike Galvin	13,962	398	14,360
Lisa Gerson	13,962	211	14,173
Ken Gill**	3,491	-	3,491
Rosie Glazebrook *	10,472	-	10,472
Clare Minchington	14,587	425	15,012
Frank Munro	13,962	389	14,351
David Parkins	13,962	-	13,962
Tim Parkinson	13,962	464	14,426
Roshni Samra	13,962	42	14,004
William Stockdale**	3,491	457	3,947
Glenn Tomison *	12,346	240	12,587
Dr Anne Wright CBE	50,000	-	50,000
Cyfanswm	**206,082**	**3,938**	**210,020**

* Wedi ymddeol yn ystod y flwyddyn
** Wedi'u penodi yn ystod y flwyddyn Ffigurau cymharol isod.

Treuliau ymddiriedolwyr

	Ffioedd £	Treuliau £	2021/22 Cyfanswm £
Sinead Burns	13,962	-	13,962
Josie Forte	13,962	-	13,962
Mike Galvin	13,962	-	13,962
Lisa Gerson**	12,799	-	12,799
Rosie Glazebrook	13,962	-	13,962
Clare Minchington	13,962	-	13,962
Frank Munro**	10,382	-	10,382
David Parkins	13,962	-	13,962
Tim Parkinson	13,962	-	13,962
Roshni Samra	13,962	-	13,962
Helen Tilley*	1,423	-	1,423
Glenn Tomison	16,254	-	16,254
Dr Anne Wright CBE	48,452	-	48,452
Cyfanswm	**201,005**	**-**	**201,005**

Nifer yr ymddiriedolwyr	**12**

* Wedi ymddeol yn ystod y flwyddyn

** Wedi'u penodi yn ystod y flwyddyn

Mae Deddf Optegwyr 1989, atodlen 1, paragraff 11 (2) b yn caniatáu i ni dalu ffioedd i ymddiriedolwyr am fynychu cyfarfodydd y Cyngor.

11. Asedau sefydlog diriaethol

	Dodrefn a chyfarpar swyddfa £'000	Adnewyddu £'000	Caledwedd TG £'000	Meddalwedd TG £'000	Gwaith cyfalaf ar y gweill £'000	Cyfanswm £'000
Cost ar 1 Ebrill 2022	304	1,058	297	1,459	-	3,117
Ychwanegu: Cost	-	-	19	-	65	84
ychwanegiadau Llai:	-	-	-	-	-	-
Gwarediadau	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2023	304	1,058	316	1,459	65	3,201
Llai: Dibrisiant						
Fel yr oedd ar 1 Ebrill 2022	(187)	(467)	(256)	(1,393)	-	(2,303)
Codwyd yn ystod y flwyddyn	(30)	(74)	(28)	(24)	-	(156)
Gwarediadau	-	-	-	-	-	-
Cyfanswm ar 31 Mawrth 2023	**(217)**	**(541)**	**(284)**	**(1417)**	**-**	**(2459)**
Gwerth net ar y llyfrau ar 31 Mawrth 2023	**87**	**517**	**32**	**42**	**65**	**742**
	117	**591**	**41**	**65**	**-**	**815**

12. Buddsoddiadau

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Buddsoddiadau a ddygwyd ymlaen	9,176	8,659
Ychwanegiadau	2,730	1,752
Gwarediadau	(2,811	(1,678)
Enillion a	) (126)	108
wireddwyd	(432)	335
Buddsoddiadau a gariwyd ymlaen	8,537	9,176
Arian parod	157	84
Cyfanswm y portffolio	**8,694**	**9,260**

Mae'r portffolio cyfan yn cynnwys arian parod a ddelir gan reolwyr ecwiti. Yn ystod y flwyddyn, aethpwyd i gostau o £44,110 (£46,911 yn 2021/22) fel ffioedd rheoli buddsoddiadau ac maent wedi'u datgelu yn y Datganiad o Weithgareddau Ariannol fel Codi Arian.

13. Dyledwyr

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Rhagdaliadau	289	391
Dyledwyr eraill	9	10
Incwm cronnus	135	124
Cyfanswm	**433**	**525**

14. Credydwyr: Symiau a ddaw'n ddyledus o fewn blwyddyn

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Credydwyr masnach	36	97
Incwm gohiriedig (nodyn	10,078	9,303
14a) Croniadau	853	906
Trethi eraill a nawdd cymdeithasol	155	129
Credydwyr eraill	94	99
Cyfanswm	**11,216**	**10,534**

14a. Incwm gohiriedig

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Ar 1 Ebrill	9,303	9,004
Swm a ohiriwyd yn ystod y flwyddyn	10,127	9,479
Swm a ryddhawyd i'r Datganiad o Weithgareddau Ariannol	(9352)	(9180)
Cyfanswm	**10,078**	**9,303**

Mae'r croniadau yn cynnwys croniad rhent sy'n gwneud cyfanswm o £99,856 (£213,658 yn 2021/22). Mae incwm o ffioedd adnewyddu cofrestreion a gafwyd ymlaen llaw wedi'i ohirio a chaiff ei ryddhau fel incwm yn 2023/24.

15. Offerynnau Ariannol

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Asedau ariannol wedi'u mesur ar werth teg	8,694	9,260
Asedau ariannol wedi'u mesur ar gost wedi'i	10,348	9,682
hamorteiddio Rhwymedigaethau ariannol	(1,138	(1,231
Asedau ariannol net wedi'u mesur ar sail cost wedi'i hamorteiddio	**17,904**	**17,71**

(a) Mae asedau ariannol wedi'u mesur ar sail gwerth teg yn cynnwys buddsoddiadau.

(b) Mae asedau ariannol wedi'u mesur ar sail cost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys adneuon byrdymor ac arian parod mewn llaw, dyledwyr masnach, dyledwyr eraill, ac incwm cronnus

(c) Mae rhwymedigaethau ariannol wedi'u mesur ar sail cost wedi'i hamorteiddio yn cynnwys credydwyr masnach, credydwyr eraill, a chroniadau.

	2022 £'000	Incwm £'000	Gwariant £'000	Trosglwyddiadau / enillion / £'000	2023 £'000
16. Cronfeydd					
Cronfeydd anghyfyngedig					
Cronfeydd dynodedig					
Cronfa costau cyfreithiol	700	-	(114	114	700
Cronfa strategol	2,000	-	(1,181)	1,181	2,000
Cronfa COVID-19	1,800	-	-	(900)	900
Cronfa seilwaith/dadfeiliad.	1,250	-	-	-	1,250
Cyfanswm y cronfeydd dynodedig	**5,750**	**-**	**(1295)**	**395**	**4,850**
Cronfeydd cyffredinol					
Cronfa incwm a gwariant	3,863	10,340	(9243)	(954)	4,007
Cyfanswm y cronfeydd	**9,613**	**10,340**	**(10539)**	**(558)**	**8,857**

Ffigurau cymharol isod.

	2021 £'000	Incwm £'000	Gwariant £'000	Trosglwyddiadau / enillion /	2022 £'000
Cronfeydd					
Cronfeydd					
anghyfyngedig					
Cronfeydd	700	-	(217)	217	700
Cronfa strategol	2,000	-	(714)	714	2,000
Cronfa COVID-19	900	-	-	900	1,800
Cronfa seilwaith/dadfeiliadau	500	-	-	750	1,250
Cyfanswm y cronfeydd dynodedig	**4,100**	**-**	**(931)**	**2,581**	**5,750**
Cronfeydd cyffredinol					
Cronfa incwm a gwariant	4,527	10,037	(8562)	(2138)	3,863
Cyfanswm y cronfeydd	**8,627**	**10,037**	**(9494)**	**443**	**9,613**

Mae'r holl gronfeydd wrth gefn yn anghyfyngedig. Diben y gronfa costau cyfreithiol yw lliniaru'r risg y bydd achosion cymhleth uchel eu gwerth yn codi uwchlaw'r lefelau y cynlluniwyd ar eu cyfer. Caiff y gronfa strategol ei dal er mwyn cefnogi'r gwaith o gyflawni prosiectau a mentrau strategol penodol a amlinellir yng nghynllun strategol y Cyngor Optegol Cyffredinol. Cronfa hapddigwyddiad yw'r gronfa COVID-19 ac fe'i crëwyd er mwyn lliniaru'r risg o leihad mewn incwm gan gofrestreion. Sefydlwyd y gronfa seilwaith/dadfeiliadau er mwyn cronni arian i ddatblygu'r seilwaith y bydd ei angen pa baem yn gadael y safle presennol pan ddaw cyfnod y les i ben.

17. Dadansoddiad o asedau net fesul cronfa

	Cronfeydd anghyfyngedig £'000	Cyfanswm 2022/23 £'000	Cyfanswm 2021/22 £'000
Asedau sefydlog diriaethol	742	742	814
Buddsoddiadau	8,694	8,694	9,260
Asedau cyfredol	10,637	10,637	10,073
Rhwymedigaetha	(11,21	(11,21	(10,534)
Cyfanswm yr asedau net	**8,857**	**8,857**	**9,613**

18. Ymrwymiadau pensiwn

Rydym yn gweithredu cynllun pensiwn cofrestru awtomatig cyfraniadau diffiniedig ar ran cyflogeion. Caiff asedau'r cynllun eu dal ar wahân i asedau'r Cyngor mewn cronfa a gaiff ei gweinyddu'n annibynnol. Cyfanswm y gwariant yr aethpwyd iddo yn ystod y flwyddyn oedd £394,575 (£345,902 yn 2021/22). Roedd gwerth £18,665 o gyfraniadau heb eu talu yn 2022/23 (£67,699 yn 2021/22) wedi'u cynnwys yn y fantolen.

19. Ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredol

Ar 31 Mawrth 2023, roedd gan yr elusen y taliadau les canlynol i ddod yn y dyfodol o dan brydlesi gweithredol.

20. Ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredol

Tir ac adeiladau	2022/23 £'000	2021/22 £'000
O fewn blwyddyn	620	620
Mewn dwy i bum mlynedd yn gynhwysol	608	1,229
Mewn mwy na phum mlynedd	-	-

	2022/23 £'000	2021/22 £'000
Les cyfarpar swyddfa		
O fewn blwyddyn	25	28
Mewn dwy i bum mlynedd yn gynhwysol	-	15

Cyfanswm yr holl brydlesi gweithredol yn y datganiad o weithgareddau ariannol ar 31 Mawrth 2023 oedd £624,407 (£548,220 yn 2021/22).

21. Trafodiadau partïon cysylltiedig

Yn ystod y flwyddyn, telir ffioedd a gwariant cysylltiedig i aelodau'r Cyngor drwy gyflogres y Cyngor (gweler tabl deg am fanylion).

Datganodd yr aelodau canlynol o'r Cyngor drafodiadau partïon cysylltiedig yn ystod y flwyddyn:

- Mae gwraig David Parkins, Dr Susan Blakeney, yn archwiliwr achos. Yn ystod y flwyddyn, gwnaethom dalu £5,859 mewn ffioedd i Susan am ei gwasanaethau.

22. Dadansoddiad o newidiadau mewn dyled net

	Ar 1 Ebrill 2022 £'000	Llifau arian parod £'000	Ar 31 Mawrth 2023 £'000
Arian parod a'r hyn sy'n cyfateb i arian parod			
Arian parod	1,848	(595)	1,253
Yr hyn sy'n cyfateb i arian parod	7,700	1,250	8,950
Cyfanswm	**9,548**	**655**	**10,203**

Y Cyngor Optegol Cyffredinol
10 Old Bailey,
Llundain,
EC4M 7NG

optical.org

General Optical Council